



Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy

Co roku, 28 kwietnia obchodzimy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy, proklamowany przez Międzynarodową Organizację Pracy w 2003 roku, i jednocześnie Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych, obchodzony przez ruch związkowy od 1996 roku. Hasłem tegorocznego Dnia Bezpieczeństwa jest: Kultura bezpieczeństwa – wspólna sprawa. Obchody w 2022 r. będą poświęcone zagadnieniu uczestnictwa pracowników i roli dialogu społecznego w tworzeniu kultury bezpieczeństwa pracy. W dniu 26 kwietnia br., w Sejmie RP Rada Ochrony Pracy organizuje konferencję poświęconą tej tematyce.



www.zbudowlani.pl

**KULTURA BEZPIECZEŃSTWA
- WSPÓLNA SPRAWA**

Budowlani
APEL
ZARZĄDU
KRAJOWEGO
ZWIĄZKU
ZAWODOWEGO
„BUDOWLANI”
SOLIDARNI
Z PRACOWNIKAMI
UKRAINY **str. 2**

O dialogu i perspektywach sektora budowlanego z Prezesem Konfederacji Budownictwa i Nieruchomości Krzysztofem Baranowskim rozmawia Jakub Kus

**”Obyś żył
w ciekawych
czasach...”**
str. 7

Budowlani ZWIĄZEK ZAWODOWY
1 MIĘDZYNARODOWE ŚWIĘTO PRACY
1 MAJA
str. 6

- Z posiedzenia Rady Okręgu Pomorskiego
- Obradował Zarząd Okręgu Małopolskiego
- Rada Okręgu Dolnośląskiego
- Z prac Okręgu Łódzkiego
- Obradowała Rada Okręgu Zachodniopomorskiego ZZ „Budowlani”
- Posiedzenie Rady i Zarządu Okręgu Lubelskiego

str. 8-9

Przegląd związkowych wydarzeń w Polsce

Ministerstwo finansów zapowiada zmianę przepisów dotyczących odliczania składki członkowskiej

Jak informuje Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, minister finansów, po kilku miesiącach od uchwalenia „Polskiego Ładu”, przyznał rację OPZZ w sprawie odliczenia składki związkowej od dochodu i proponuje zmianę krytykowaną przez centralę związkową przepisów. W projekcie ustawy, który m.in. obniża stawkę podatku PIT do 12 proc., resort finansów wycofuje się z kontrowersyjnych regulacji, wiedząc, że pozostaną one martwe.



Od wielu miesięcy OPZZ przekonywał rząd do zmiany prawa, które nałożyło na związki zawodowe obowiązek wystawiania związkowcom, do celów podatkowych, oświadczeń o wysokości zapłaconej składki członkowskiej. Dzięki działaniom OPZZ, w ramach Rady Dialogu Społecznego, powstała nawet, kierowana przez OPZZ, Grupa ds. składki związkowej, której zadaniem było wypracowanie rozwiązań legislacyjnych w tej sprawie.

Obowiązek wystawiania oświadczeń został zapisany w przepisach ustawy podatkowej wprowadzającej „Polski Ład”. Zgodnie z nimi odliczyć można składki w wysokości maksymalnie 300 zł (art. 26 ust. 1 pkt 2c ustawy o PIT), pod warunkiem posiadania dowodu wpłaty. W przypadku składek potrąconych przez pracodawcę z wynagrodzenia pracownika, dowodem jest oświadczenie organizacji związkowej o wysokości pochodzących od podatnika składek (art. 15 ust. 7 pkt 5 ustawy o PIT).

OPZZ wielokrotnie zwracało uwagę ministrowi finansów na to, że związki zawodowe nie będą mogły wystawić przewidzianego przepisami prawa oświadczenia, ponieważ nie dysponują danymi pozwalającymi określić wysokość zapłaconej składki przez poszczególnych członków związku zawodowego. Choć może wydawać się to dziwne, w praktyce organizacja związkowa posiada jedynie informację o globalnej kwocie składek, która wpłynęła na konto związku zawodowego z konta pracodawcy, ale bez informacji, kto i w jakiej wysokości zapłacił składkę. Sprawa jeszcze bardziej się komplikuje, jeżeli wysokość składki jest określona procentowo od wysokości wypłacanego pracownikowi wynagrodzenia. Wówczas przekazanie informacji o wysokości zapłaconej przez pracownika składki prowadziłoby pośrednio do ujawnienia informacji o wysokości jego wynagrodzenia, a tego pracodawca nie może zrobić. Wysokość wynagrodzenia pracownika należy bowiem do sfery dóbr osobistych, podlegających ochronie na mocy art. 23 i 24 Kodeksu cywilnego. Dlatego pracodawcy nie przekazują związkom zawodowym takich informacji. Tym samym związek nie może wystawić oświadczenia o wysokości pochodzących od podatnika składek, zgodnie z intencją ustawodawcy.

OPZZ założyło, że jest to bezsporne i zrozumiałe, ale minister finansów, z niewiadomych nam powodów, nie zgodził się z argumentacją OPZZ podczas prac nad „Polskim Ładem”. Teraz zmienił zdanie. W projekcie ustawy, który niedawno skierował do konsultacji społecznych, znalazła się propozycja OPZZ, złożona stronie rządowej jeszcze podczas prac nad projektem „Polskiego Ładu”, aby informację o wysokości składek wpłaconych przez pracownika na rzecz związku zawodowego, w przypadku składek pobieranych z wynagrodzenia przez pracodawcę, przekazywał pracownikowi w formie rocznej deklaracji PIT-II pracodawca. Jest to technicznie możliwe, ponieważ dysponuje on wiedzą o wysokości pobranej składki i narzędziami informatycznymi pozwalającymi na wygenerowanie niezbędnych danych. To proste i najmniej biurokratyczne rozwiązanie. Zgodziło się na nie Ministerstwo Finansów w trakcie prac Grupy ds. składki związkowej, choć nie wszystkie związki zawodowe poparły tę koncepcję. Już niedługo do Sejmu trafi projekt ustawy w tej sprawie. OPZZ będzie zabiegać o to, aby nowe przepisy były racjonalne, przejrzyste i nie komplikowały pracy związkowej.

OPZZ apeluje w sprawie emerytur stażowych

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych zaapelowało do marszałek sejmu Elżbiety Witek o niezwłoczne skierowanie pod obrady Sejmu projektów ustaw w sprawie emerytur stażowych. Niedopuszczalne jest dalsze wstrzymywanie prac nad tak istotnym postulatem związków zawodowych – twierdzi OPZZ.

OPZZ domaga się do Elżbiety Witek rozpoczęcia prac nad projektami ustaw o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które złożyły w Sejmie, w porozumieniu z OPZZ, Klub Parlamentarny PSL-Kukiz'15 (23 stycznia 2020 r.) oraz Koalicyjny Klub Parlamentarny Lewicy (3 marca 2020 r.). Prezydencki projekt ustawy, złożony 14 grudnia 2021 r., również nie został dotychczas skierowany pod obrady. Jedynie obywatelski projekt ustawy w sprawie emerytur stażowych z dnia



cd. na str. 6



APEL ZARZĄDU KRAJOWEGO ZWIĄZKU ZAWODOWEGO „BUDOWLANI” SOLIDARNI Z PRACOWNIKAMI UKRAINY

Trwa agresja Rosji na Ukrainę. Rosyjskie wojska atakują infrastrukturę przemysłową, mieszkaniową i zabijają cywili. Mamy do czynienia z gigantycznym kryzysem humanitarnym, potrzebna będzie odbudowa infrastruktury i normalnego życia obywateli Ukrainy.

Związek Zawodowy „Budowlani” zadeklarował udział w akcji pomocy pracownikom budownictwa i drzewiarstwa i członkom ukraińskich związków zrzeszonych w Międzynarodowej Organizacji Pracowników Budownictwa i Drzewiarstwa (BWI). Koordynujemy tę akcję z BWI, naszymi ukraińskimi partnerami ze związku PROFBUD i związkami zrzeszonymi w EFBWW. Wiele organizacji i członków naszego Związku w taką pomoc już się zaangażowało.

Zagrożone są podstawy bytu ukraińskich pracowników i ich rodzin. Dla nas istotne jest więc także podtrzymanie działalności struktur związkowych reprezentujących interesy tych pracowników. Uzgodniliśmy w ramach BWI i EFBWW prowadzenie długofalowej akcji wsparcia, koordynowanej z naszymi ukraińskimi kolegami z PROFBUD. Tylko tak będziemy mieli informacje o realnych, najpilniejszych potrzebach. Tylko tak będziemy mogli – na miarę naszych sił i możliwości odpowiedzieć na te potrzeby. I w ten sposób chcemy dotrzeć do najbardziej potrzebujących pomocy. Nie możemy zapominać także o pomocy ukraińskim uchodźcom w naszym kraju.

Wzywamy struktury organizacyjne i członków naszego Związku do włączenia się w akcję pomocy.

Informujemy, że uruchamiamy konto w PLN przeznaczone dla gromadzenia środków na zakup pomocy rzeczowej dla pracowników w Ukrainie. Rodzaj pomocy będzie uzgadniany z ukraińskim związkiem pracowników budownictwa PROFBUD. Wpłaty należy dokonywać na podane niżej konto z dopiskiem: Pomoc dla pracowników Ukrainy.

Związek Zawodowy „Budowlani”; ul. Mokotowska 4/6; 00-641 Warszawa
Nr rachunku: 57 1240 5963 1111 0000 4794 3403
Tytuł: POMOC DLA PRACOWNIKÓW UKRAINY

Informujemy także Koleżanki i Kolegów, że w przypadku już działających inicjatyw podejmowanych przez organizacje okręgowe lub podstawowe ZZ „Budowlani” w zakresie dostawy pomocy humanitarnej (zorganizowany transport na teren Ukrainy) istnieje możliwość uzyskania wsparcia z Funduszu Solidarnościowego BWI na zakup niezbędnych środków i materiałów. Po uzgodnieniu z Zarządem Krajowym ZZ „Budowlani” organizatorzy pomocy będą proszeni o przedstawienie sposobu organizacji transportu, sposobu wykorzystania środków z FS BWI i ustalenie odbiorców pomocy (w uzgodnieniu z PROFBUD) a następnie rozliczenie zakupu pomocy rzeczowej.

Zainteresowane organizacje prosimy o bezpośredni kontakt z Biurem Zarządu Krajowego Związku Zawodowego „Budowlani”.

Bądźmy solidarni z Ukrainą i jej pracownikami. Dziś i jutro, gdy skończy się wojna.

Warszawa, dnia 7 kwietnia 2022 r.

Kielce solidarne z Ukrainą



Anna Bujnowska (druga z prawej) wśród uczestników manifestacji

W sobotę 26.03.2022 r. w Kielcach odbyło się spotkanie z młodzieżą z Ukrainy i manifestacja pod hasłem „Stop War”. Ukraina w UE. W manifestacji wzięli udział przedstawiciele „Budowlanych”, w tym przewodnicząca Okręgu Anna Bujnowska.

(red)



Obradował Zarząd Krajowy „Budowlanych”

W Warszawie odbyło się stacjonarne posiedzenie Zarządu Krajowego Związku Zawodowego „Budowlani”. Na zaproszenie przewodniczącego Związku Zbigniewa Janowskiego w posiedzeniu udział wzięli reprezentanci wszystkich okręgów naszego Związku oraz przedstawiciel Głównej Komisji Rewizyjnej Robert Fil. Najważniejszym punktem porządku obrad było omówienie spraw związanych z organizacją Nadzwyczajnego XI Kongresu z okazji 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych w Polsce. Posiedzenie Zarządu Krajowego poprowadził przewodniczący „Budowlanych” Zbigniew Janowski.

Nadzwyczajny Kongres odbędzie się w Hotelu Ameliówka (województwo świętokrzyskie, 15 km od Kielc) w dniach 9-10 czerwca. W Kongresie weźmie udział ponad 130 delegatów, wybranych przez okręgową zjazd delegatów w trakcie kampanii sprawozdawczo-wyborczej w 2019 r., oraz goście – zasłużeni działacze Związku Zawodowego „Budowlani”, nasi sympatycy, pracodawcy oraz przedstawiciele władz i urzędów z regionu świętokrzyskiego i kraju. Kwestie związane z organizacją Nadzwyczajnego Kongresu omówił wiceprzewodniczący Związku Tomasz Nagórka.

Założeniem zwołania Kongresu jest pokazanie historii naszego ruchu związkowego oraz promocja jego bieżącej działalności. Kongres będzie odpowiednim miejscem na integrację związkową oraz podzielenie się wspomnieniami, doświadczeniami, a także nowymi inicjatywami.

Zarząd Krajowy, w wyniku przeprowadzonej dyskusji, zarekomendował Radzie Krajowej przyjęcie projektu porządku obrad oraz regulaminu obrad Nadzwyczajnego Kongresu.

Podczas posiedzenia omówione zostały wnioski przedstawione przez Okręg Kujawsko-Pomorski i Okręg Pomorski w zakresie zmiany uchwały kongresowej określającej wysokość miesięcznej składki członkowskiej oraz wysokości składki odprowadzanej na rzecz struktur podstawowych. Wołą większości członków Zarządu Krajowego przyjęto, że nowa uchwała kongresowa powinna określać niższą wysokość składki członkowskiej pobieranej od emerytów i



rencistów należących do Związku Zawodowego „Budowlani”. Decyzję czy temat wysokości składki członkowskiej będzie omawiany podczas obrad Nadzwyczajnego Kongresu podejmie Rada Krajowa podczas najbliższego posiedzenia, które zaplanowano na 17 maja.

Przewodniczący Związku Zbigniew Janowski oraz wiceprzewodniczący Związku



Jakub Kus omówili bieżącą działalność Związku Zawodowego „Budowlani” na poziomie krajowym. Zbigniew Janowski szczególną uwagę zwrócił na udział „Budowlanych” w niedawno rozpoczętej, 3-letniej kampanii prewencyjno-informacyjnej Państwowej Inspekcji Pracy, dedykowanej sektorowi budowlanemu: „Budowa. STOP wypadkom!”. Jakub Kus odniósł się do udziału przedstawicieli Związku w gremiach dialogu społecznego oraz

obywateli Ukrainy.

Związek Zawodowy „Budowlani” zadeklarował udział w akcji pomocy pracownikom budownictwa i drzewiarstwa i członkom ukraińskich związków zrzeszonych w Międzynarodowej Organizacji Pracowników Budownictwa i Drzewiarstwa (BWI). Koordynujemy tę akcję z BWI, naszymi ukraińskimi partnerami ze związku PROFBUD i związkami zrzeszonymi w EFBWW. Wiele organizacji



w projektach krajowych i międzynarodowych, w których działa nasz Związek.

i członków naszego Związku w taką pomoc już się zaangażowało”. W apelu przyjętym przez Zarząd Krajowy wskazany został rachunek bankowy, na który można wpłacać środki na pomoc pracownikom z Ukrainy. Pełną treść apelu publikujemy w bieżącym wydaniu Magazynu „Budowlani”, na str. 2.

28 kwietnia obchodzimy Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy, Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych. Dzień ten jest dla organizacji pracowników nie tylko symbolem walki o lepsze i bezpieczniejsze środowisko pracy, ale także czasem oceny sytuacji w zakresie ochrony pracy, wskazywania istniejących problemów i zagrożeń i identyfikacji nowych wyzwań związanych ze zmianami na rynku pracy.

W związku z obchodami dnia 28 kwietnia Zarząd Krajowy przyjął stanowisko: „NOWE ŚRODOWISKO PRACY – NOWE WYZWANIA I ZAGROŻENIA”. W Stanowisku Związek odnosi się do nowych wyzwań w zakresie ochrony zdrowia i zapewniania

dzenia sprawozdania finansowego Związku za ubiegły rok. Działanie to jest zgodne z niedawno przyjętym rozporządzeniem ministra finansów, w którym przesunięto terminy dotyczące zatwierdzenia sprawozdań składanych w 2022 roku – za 2021 r. (do 30 września 2022 r.) Stosowna informacja w tym zakresie została skierowana do przewodniczącej Głównej Komisji Rewizyjnej Małgorzaty Władek oraz członków Komisji. W piśmie do GKR zawnioskowano również, aby sprawoz-



bezpieczeństwa pracowników budownictwa, przemysłu wyrobów budowlanych, przemysłu drzewnego, meblarskiego, leśnictwa, ochrony środowiska i pokrewnych sektorów gospodarki.

Jak czytamy w przyjętym stanowisku: „Związek Zawodowy „Budowlani” z uwagą obserwuje zmiany na rynku pracy w sektorach, w których aktywni są jego członkowie. Zmiany te związane są zarówno z wprowadzaniem nowych technologii, technik, materiałów i form organizacji pracy jak i ze zjawiskami o zasięgu europejskim i światowym, w obszarze łańcucha dostaw i organizacji globalnych

danie finansowe za ubiegły rok zostało objęte kontrolą Komisji w późniejszym terminie, najlepiej pod koniec sierpnia lub na początku września bieżącego roku (po tym jak Zarząd Krajowy przyjmie rekomendację w zakresie przyjęcia przez Radę Krajową sprawozdania finansowego).

Po 2-letniej przerwie spowodowanej pandemią koronawirusa Związek Zawodowy „Budowlani” powraca do organizacji Zawodów Wędkarskich o Puchar Przewodniczącego Związku Zawodowego „Budowlani”. Tegoroczne zawody organizuje Okręg Śląski oraz Organizacja Zakładowa w Tyskiej Spółdzielni



struktur gospodarczych”. Pełną treść stanowiska publikujemy w bieżącym wydaniu Magazynu „Budowlani”, na str. 4.

Zarząd Krajowy przyjął do wiadomości informację przewodniczącego Związku Zbigniewa Janowskiego o przełożeniu na późniejszy termin przyjęcia przez Zarząd Krajowy rekomendacji w zakresie zatwier-

Mieszkaniowej „Oskard” w Tychach. Odbędzie się one w dniach 10-12 czerwca w miejscowości Kobiórk. Tychów. Na wniosek przewodniczącego Okręgu Śląskiego Stefana Dąbrowskiego Zarząd Krajowy przyznał dotację finansową na organizację zawodów.



28 kwietnia – Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych

NOWE ŚRODOWISKO PRACY – NOWE WYZWANIA I ZAGROŻENIA

STANOWISKO

Związku Zawodowego „Budowlani” w sprawie nowych wyzwań w zakresie ochrony zdrowia i zapewniania bezpieczeństwa pracowników budownictwa, przemysłu wyrobów budowlanych, przemysłu drzewnego, meblarskiego, leśnictwa, ochrony środowiska i pokrewnych sektorów gospodarki

Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy i Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych są dla organizacji pracowników nie tylko symbolem walki o lepsze i bezpieczniejsze środowisko pracy, ale także czasem oceny sytuacji w zakresie ochrony pracy, wskazywania istniejących problemów i zagrożeń i identyfikacji nowych wyzwań związanych ze zmianami na rynku pracy.

Związek Zawodowy „Budowlani” z uwagą obserwuje zmiany na rynku pracy w sektorach, w których aktywni są jego członkowie. Zmiany te związane są zarówno z wprowadzaniem nowych technologii, technik, materiałów i form organizacji pracy, jak i ze zjawiskami o zasięgu europejskim i światowym, w obszarze łańcucha dostaw i organizacji globalnych struktur gospodarczych.

Związek Zawodowy „Budowlani”, biorąc pod uwagę program działania Związku przyjęty na X Kongresie w 2020 roku, wieloletnie Ramy strategiczne UE na lata 2021-2027 w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy i wiążący się z nimi program działania Państwowej Inspekcji Pracy oraz wnioski legislacyjne de lege ferenda, dotyczące postulowanych zmian w prawie pracy, opracowane przez Państwową Inspekcję Pracy, podkreśla, że:

Konieczne jest dostosowanie obowiązującego w Polsce prawa pracy do zmian w sektorach gospodarki w zakresie transformacji ekologicznej, technologicznej i demograficznej i wiążących się z nimi zmian w systemach zarządzania bezpieczeństwem i ochroną pracy.

Zmiany związane z wprowadzaniem nowych materiałów i wyrobów o niezbadanym do końca wpływie na zdrowie pracowników i użytkowników wymagają kompleksowych badań identyfikujących nowe zagrożenia i określających dopuszczalne poziomy ekspozycji i niezbędne środki ochronne. Dotyczy to szczególnie budownictwa, przemysłu wyrobów budowlanych, przemysłu drzewnego, meblarskiego i pokrewnych.

Wprowadzanie nowych technologii (w tym cyfrowych) i nowych systemów zarządzania wymaga identyfikacji czynników psychospołecznych, mających wpływ na poziom stresu i zdrowie psychiczne pracowników.

Związek Zawodowy „Budowlani” uważa, że niezbędne jest ponowne dokonanie przeglądu zagrożeń w pracy w kontekście występowania chorób zawodowych w sektorach aktywności Związku. ZZ „Budowlani” popiera „otwarcie” europejskiej i krajowej listy chorób zawodowych i uzupełnienie jej o nowe jednostki chorobowe.

i szkolenia pracowników w zakresie bhp do wyzwań i wymagań związanych z gospodarką niskoemisyjną, o obiegu zamkniętym i cyfryzacją procesów pracy.

Konieczne jest dostosowanie form ochrony zdrowia w pracy i programów szkolenia w zakresie bhp do zmieniającej się sytuacji demograficznej. Zwiększająca się liczba pracowników w wieku 55+ i ograniczony dopływ młodszych pracowników podejmujących pracę w naszych sektorach wymagają zmian w systemie ochrony zdrowia. Jednocześnie szczególny nacisk należy położyć na nowe formy systemowego szkolenia najmłodszych pracowników nieposiadających doświadczenia zawodowego i tym samym szczególnie narażonych na zagrożenia związane z procesem pracy.

Zmiany demograficzne i związane z nimi niedobory na rynku pracy wymagają zwrócenia szczególnej uwagi na bezpieczeństwo i ochronę pracy pracowników migrujących do Polski. Związek Zawodowy „Budowlani” podkreśla konieczność prowadzenia szerokiej, systemowej akcji szkoleniowej i edukacyjnej w zakresie bhp wśród pracowników migracyjnych, także w językach narodowych podstawowych grup tych pracowników.

Wyzwaniem dla systemu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników jest sytuacja w mikro i małych przedsiębiorstwach działających w naszych sektorach, często nie dysponujących wystarczającymi środkami na inwestycje w bhp. Biorąc to pod uwagę Związek Zawodowy „Budowlani” uważa, że konieczne jest wprowadzenie zmian prawnych w całym systemie zamówień – nie tylko publicznych – obligujących zarówno zamawiającego, jak i wykonawcę do uwzględnienia kosztów bhp w całościowych kosztach realizacji usługi lub kosztach produkcji.

Związek Zawodowy „Budowlani” zdecydowanie przeciwstawia się praktykom wydłużania czasu pracy poza normy przyjęte w prawie pracy, motywowane czynnikami ekonomicznymi i uzasadniane najczęściej niedoborem pracowników na rynku pracy.

Najlepszy nawet program jest bezużyteczny bez odpowiednich regulacji prawnych i bez finansowych i organizacyjnych możliwości wdrożenia i kontroli wdrożenia. Związek Zawodowy „Budowlani” uważa, że w tym zakresie niezbędne jest znaczne zwiększenie środków na działalność Państwowej Inspekcji Pracy, dające jej możliwości efektywnego oddziaływania w zakresie kontroli i prewencji, szczególnie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw.

elementów struktury zarządzania i organizacji pracy, które bezspornie mają negatywny wpływ na poziom bezpieczeństwa pracy tj. nieograniczonej i nieuzasadnionej ilości poziomów podwykonawstwa, nieadekwatnych do warunków pracy form zatrudnienia, „szarej strefy” zatrudnienia i łańcuchów dostaw ze źródeł nie zapewniających odpowiedniej jakości wyrobów. Podstawą zatrudnienia w budownictwie winna być umowa o pracę. Wszystkie inne formy zatrudnienia powinny mieć charakter marginalny i uzasadniony szczególnymi potrzebami związanymi z realizacją inwestycji. Odpowiedzialność za poziom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników powinni ponosić wszyscy uczestnicy procesu inwestycyjnego w budownictwie, w tym także inwestorzy. Niedopuszczalne jest wydłużanie czasu pracy, szczególnie na kluczowych stanowiskach pracy, w tym czasie pracy operatorów maszyn i sprzętu budowlanego.

W przemyśle wyrobów budowlanych, drzewnym, meblarskim i pokrewnych sektorach jedyną dopuszczalną formą stosunku pracy winna być umowa o pracę. Eliminowane powinny być praktyki wydłużania czasu pracy, w tym zawierania przez pracodawców z pracownikami, także migracyjnymi, „porozumień” w tym zakresie. Szczególny nacisk należy położyć na przegląd narażenia na substancje szkodliwe i potencjalnie szkodliwe występujące w procesie pracy i systemowe, obligatoryjne regulacje ograniczające te zagrożenia.

W gospodarce leśnej i ochronie przyrody należy szczególnie nacisk położyć na szkolenie i przestrzeganie przepisów bhp w małych przedsiębiorstwach zajmujących się pozyskiwaniem drewna i innymi działaniami w zakresie gospodarki w lasach. Niezbędne jest szczególnie weryfikowane szkolenie w zakresie obsługi sprzętu i maszyn i zasad organizacji bezpiecznej pracy.

Hasłem tegorocznego Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy jest w tym roku: „Kultura bezpieczeństwa – wspólna sprawa”. Celem europejskiej i krajowej strategii w obszarze bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w pracy są „wizja zero” w zakresie wypadków śmiertelnych oraz w walce z nowotworami i chorobami układu krążenia pochodzenia zawodowego. Tych celów w naszych sektorach nie da się osiągnąć bez zmian systemowych w obszarze organizacji pracy. Bez tych zmian dla wielu pozostaną one jedynie propagandowymi hasłami.

Warszawa, dnia 7 kwietnia 2022 r.

Za Zarząd Krajowy ZZ „Budowlani”
/-/ **Zbigniew Janowski**
przewodniczący ZZ „Budowlani”

Konieczne jest dostosowanie programów kształcenia

W budownictwie niezbędne jest eliminowanie tych

Obchody 20-lecia Łódzkiej OIIB

Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa, która powstała 23 marca 2002 roku, obchodziła w tym roku jubileusz dwudziestolecia swojego istnienia. Z tej okazji w dniach 31 marca – 1 kwietnia br. odbyła się konferencja naukowo-techniczna pt. „Nowoczesne technologie w budownictwie – wybrane zagadnienia”, zwieńczona Galą Jubileuszową, w której wzięło udział kilkuset inżynierów budownictwa z rodzinami oraz zaproszeni goście.

Przewodniczący Rady Izby prof. Jacek Szer, otwierając galę, życzył wszystkim inżynierom zrzeszonym w Izbie wszelkiej pomyślności i sukcesów w działalności zawodowej: „...Samorząd zawodowy jest otwarty na ludzi młodych. Staramy się angażować młodych w pracę izby bo to oni będą ją rozwijać w przyszłości. Nie zapominamy także o tych którzy tworzyli Izbę w ciągu ostatnich 20 lat. Naszym zadaniem jest zarówno kontynuowanie działań naszych poprzedników jak i podejmowanie nowych odpowiadających wyzwa-



Odnaczeni Złotymi Odznakami „Zasłużony dla Budownictwa”

spawalnictwa, czy Gabriel Narutowicz – jeden z prekursorów wykorzystania

dwudziestolecia Izby. Podkreślił, że zawód zaufania publicznego, jaki od lat sprawują członkowie samorządu zawodowego inżynierów, jest przede wszystkim wielką odpowiedzialnością i to rola, której ŁOIIB potrafi sprostać. Piotr Uściński złożył gratulacje wszystkim odznaczonym zasłużonym członkom Izby i życzył kolejnych lat pracy obfitujących w same sukcesy.

Profesor Zbigniew Kledyński – prezes Krajowej Rady Polskiej Izby

czyła się z mglistymi wyobrażeniami na temat zawodowej samorządności. Uczylimy się tego stopniowo. Po prostu praktykowaliśmy samorządność na co dzień. Po dwudziestu latach, kiedy w Izbie następuje wymiana pokoleń, wprowadzić już w innych warunkach, ale wciąż trwa uczenie się samorządności i dzieje się to systematycznie. Izba trwa i zmienia się, łączy to, co było, z tym, czego wymaga czas teraźniejszy. Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa ma w tym

wszelkiej pomyślności i kolejnych sukcesów w budowaniu prestiżu inżynierów budownictwa. Wszystkiego najlepszego!”

Z okazji jubileuszu Izby przewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani” Zbigniew Janowski w liście skierowanym do uczestników i członków, napisał:

„Łódzka Izba Inżynierów Budownictwa jest jedną z najważniejszych i najbardziej aktywnych organizacji naszego sektora. Związek

procesie nadawania uprawnień budowlanych. To prawdziwa i bezcenna inwestycja w przyszłość naszego sektora. Gratuluję Państwu Jubileuszu. Gratuluję wszystkim wyróżnionym i odznaczonym. Życzę dalszych sukcesów zarówno w działalności na rzecz polskiego budownictwa jak i w działalności społecznej. Życzę zdrowia i wszelkiej pomyślności, które dzisiaj w tych trudnych i pełnych nowych wyzwań czasach są nam bardzo potrzebne”.



Prof. Jacek Szer, przewodniczący Rady ŁOIIB

niom czasu.”

Z okazji jubileuszu Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, minister infrastruktury Andrzej Adamczyk pogratulował dotychczasowej działalności ŁOIIB. Podkreślił, jak dużą rolę odgrywa współpraca Ministerstwa z Izbą. Stwierdził, iż jubileusz dwudziestolecia Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa to dobra okazja do refleksji nad rolą inżynierów w dzisiejszym świecie. Podkreślił, że budownictwo mierzy się obecnie z coraz większymi i bardziej ambitnymi projektami inwestycyjnymi, a ich sukces zależy w dużym stopniu od wprowadzenia innowacji w zakresie technologii materiałów, ale także zarządzania inwestycjami. Od inżynierów oczekuje się kreatywnego podejścia, zdolności do znajdowania nowych rozwiązań, zgłaszania pomysłów. Obecnie inżynier powinien być nie tylko specjalistą w swojej dziedzinie, ale także po części prawnikiem, ekonomistą i socjologiem. Minister infrastruktury podkreślił, że inżynierowie są godnymi spadkobiercami i kontynuatorami polskiej myśli technicznej tej klasy inżynierów co Ernest Malinowski – budowniczy kolei w Andach, Rudolf Modrzejewski – budowniczy mostów w USA, Stefan Bryła – pionier polskiego

energii wodnej do produkcji energii elektrycznej. Co więcej, dzisiejsza sytuacja geopolityczna, zwłaszcza inwazja Rosji na Ukrainę, pokazuje, jak wielkie znaczenie mają takie inwestycje, jak budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską, budowa kolejowego tunelu średnicowego w Łodzi, czy też tunelu drogowego łączącego wyspy Uznam i Wolin. To dzięki pracy polskich inżynierów te inwestycje są sprawnie realizowane. Ponadto organizacje samorządu zawodowego inżynierów budownictwa powinny być aktywne już na etapie kształcenia młodych inżynierów, dlatego każdy głos jest zawsze cenną pomocą i inspiracją przy tworzeniu lepszego prawa, które pozwala na sprawniejsze funkcjonowanie państwa i poprawia jakość życia obywateli. Minister Andrzej Adamczyk dodał, iż drzwi Ministerstwa Infrastruktury pozostają dla przedstawicieli Izby zawsze otwarte, a także złożył szczerze podziękowania za dotychczasową dobrą współpracę, mając nadzieję, że będzie ona mogła być kontynuowana w kolejnych latach.

Wiceminister rozwoju i technologii Piotr Uściński, w imieniu Ministerstwa Rozwoju i Technologii, wyraził uznanie i złożył serdeczne gratulacje z okazji jubileuszu



Inżynierów Budownictwa – skierował do zebranych następujące słowa: „Dwadzieścia lat temu powstała Polska Izba Inżynierów Budownictwa. Był to czas pod każdym względem pionierski, przecieranie nieznanymi szlaków i towarzyszące temu ciekawość, niepewność i emocje. Satisfakcja z powstania Izby łą-

szczeniowym dorobek. Od dwudziestu lat jest pewnym ogniwem samorządu zawodowego inżynierów budownictwa w Polsce i dobrze służy swoim członkom. Koleżankom i Kolegom z Łódzkiej OIIB, tym z najdłuższymi i krótszymi stażami członkowskimi w naszym samorządzie składam najlepsze życzenia

„Budowlani” od lat współpracują z wieloma członkami Waszej Izby i te kontakty bardzo wysoko sobie cenimy. Przez minione XX lat Łódzka Izba integruje, prowadzi działalność edukacyjną, promocyjną i doradczą. Szczególne podziękowania należą się Państwu za uwagę, jaką przywiązujecie do jakości i wysokich standardów w

Przewodniczący Zbigniew Janowski w towarzystwie Wiesławy Szalast, przewodniczącej Zarządu Okręgu w Łodzi odznaczył Złotą Odznaką „Zasłużony dla Budownictwa” kilkusobową grupę działaczy.

ŹRÓDŁO: STRONA ŁOIIB/
RED

cd. ze str. 2

30 września 2021 r. został skierowany do I czytania i poddany pod głosowanie. Wniosek o odrzucenie projektu w pierwszym czytaniu został odrzucony, lecz dalsze prace parlamentarne nad nim ustaly.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych od 2010 r. nieprzerwanie zabiega o wprowadzenie emerytur stażowych. Idea emerytur stażowych cieszy się wysokim poparciem społecznym. Pod projektem obywatelskim OPZZ w tej sprawie podpisało się ponad 700 tysięcy pracowników. Projekt OPZZ był już dwukrotnie prezentowany w Sejmie (22 lipca 2010 r. i 29 lutego 2012 r.), nie uzyskując jednak poparcia większości parlamentarnej. W porozumieniu z OPZZ projekty ustaw w sprawie emerytur stażowych złożyły w 2020 r. Klub Parlamentarny PSL-Kukiz'15 oraz Koalicyjny Klub Parlamentarny Lewicy.

OPZZ domaga się stworzenia pracownikom o bardzo długim stażu pracy możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem ustawowego wieku emerytalnego (dla kobiet, które mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 35 lat oraz dla mężczyzn mających okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 40 lat).

Jak zauważa OPZZ, pracownicy i pracownice starzeją się w sposób indywidualny. Zależy to m.in. od stanu zdrowia oraz rodzaju wykonywanej pracy. Czynniki te wpływają na wydolność organizmu i utrudniają im aktywność zawodową. Długoletni staż pracy i opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne powoduje, że osoby te wypracowują odpowiedni kapitał emerytalny, który pozwoli na uzyskanie emerytury bez dopłat z budżetu państwa. Praktyka pokazuje, że tylko 50% osób uzyskujących uprawnienia emerytalne korzysta z nich od razu.

Wprowadzenie emerytur stażowych stworzy silny bodziec do podejmowania rejestrowanej aktywności zawodowej, przyniesie zwiększenie wpływów do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, a także zwiększenie wpływów do Narodowego Funduszu Zdrowia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne – informuje OPZZ.

Sukces związkowców w Nexteer Automotive

Pod presją argumentów Międzyzakładowej Organizacji Związkowej OPZZ, w tyskim i gliwickim zakładzie Nexteer Automotive 29 marca 2022 r. zostało podpisane porozumienie, na mocy którego pracownicy otrzymają podwyżki sięgające nawet 11%. Nieustępliwość, presja społeczna i celna argumentacja podniosły propozycję pracodawcy ze złotówki na 2,30 zł, co daje miesięczny wzrost wynagrodzenia - w zależności od grupy zaszerogowania - niemal o 430 zł – informuje OPZZ.



Spór zbiorowy w Nexteer Automotivem rozpoczął się 15 marca br. MOZ OPZZ podjął dialog z pracodawcą i wynegocjował szereg ustępstw ze strony firmy, m.in.: znaczący wzrost wynagrodzeń uzależniony od grupy zaszerogowania, wykreślenie zapisów o uzależnieniu podwyżki od nieobecności pracownika czy wyniku oceny pracowniczej.

MOZ OPZZ podczas negocjacji opierał się na dogłębnej analizie sytuacji ekonomicznej zakładu pracy dokonanej przez niezależnych ekspertów na podstawie raportów gospodarczych i rocznych sprawozdań spółki. Dodatkowo wykorzystał presję społeczną, gdyż związkowi udało się zaangażować w dialog m.in. wicemarszałka Sejmu i współprzewodniczącego Nowej Lewicy Włodzimierza Czarzastego, posłankę Wandę Nowicką i posła Przemysława Koperskiego.

Dodatkowo związek wywalczył dla pracowników m.in.:

- wzrost wynagrodzeń dla pracowników administracji pomiędzy 5-7% (w 2021 roku było to średnio 3%)
- wypłatę nagrody w wysokości 3000 zł brutto dla pracowników, którzy w roku 2022 osiągną 20-letni staż pracy
- zwiększenie dofinansowania do stołówki do kwoty 200 zł miesięcznie
- podniesienie premii świątecznej do 2000 zł.

Zmiany w emeryturach pomostowych

OPZZ informuje o sukcesie jakim jest podpisanie przez prezydenta Andrzeja Dudę ustawy zmieniającej przepisy o emeryturach pomostowych i o Państwowej Inspekcji Pracy.

Trzy centrale związkowe, w tym OPZZ, 20 kwietnia 2021 r. skierowały do premiera Mateusza Morawieckiego wniosek o zmianę przepisów dotyczących warunków przyznawania emerytur pomostowych oraz kompetencji Państwowej Inspekcji Pracy. Premier przychylił się do postulatów, a Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej przygotowało stosowny projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw. Prezydent Andrzej Duda w kwietniu 2022 r. podpisał ustawę.

Pierwszy istotny problem, jaki pojawił się w stosowaniu ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r., był związany z realizacją w praktyce warunku ustawowego nabycia prawa do emerytury pomostowej określonego w art. 4 pkt. 7 ustawy



cd. na str. 11

20 lat Wielkopolskiej Rady Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie



W dniu 5 kwietnia 2022 roku, na terenie Smart Building Center odbyło się posiedzenie Wielkopolskiej Rady Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie. Spotkanie miało szczególny wymiar ze względu na przypadający w tym roku jubileusz 20-lecia istnienia Wielkopolskiej Rady. Świadczy to o wadze, jaką Państwowa Inspekcja Pracy wraz z partnerami przywiązuje do przestrzegania prawa pracy, w tym bezpieczeństwa pracy w newralgicznym obszarze jakim jest budownictwo.

Uczestnicząc w posiedzeniu Zbigniew Janowski, wiceprzewodniczący Sejmowej Rady Ochrony Pracy pogratulował zebranym jubileuszowi, życząc kolejnych lat działalności na rzecz zwiększania bezpieczeństwa na wielkopolskich budowach.

Radę powołano 8 kwietnia 2002 r., w wyniku dyskusji w ramach „Okrągłego stołu” dotyczącego bezpieczeństwa pracy w wielkopolskim budownictwie.

Podsumowując działania Rady, przewodniczący Rady Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie okręgowy inspektor pracy Paweł Ciemny oraz dr Włodzimierz Sobczak wskazali między innymi na uchwały mające na celu poprawę bezpieczeństwa pracy przez dostosowanie przepisów bhp do aktualnych rozwiązań organizacyjnych i technologii, działania prewencyjne, wzrost świadomości

pracodawców i pracowników, itp. Do tych działań zaliczyć możemy m.in.:

- udział przedstawicieli Rady w Kapitulie konkursu „Buduj Bezpiecznie”,
- współpracę z Cechem Rzemiosł Budowlanych – cykliczne szkolenia małych zakładów rzemieślniczych,
- organizowanie drzwi otwartych dla młodzieży szkół budowlanych,
- współpracę z Politechniką Poznańską w zakresie działań prewencyjnych, tj. udział studentów w konferencjach BUDMA i wykładach.

Podczas posiedzenia odbyło się także wręczenie medali okolicznościowych z okazji 20-lecia działalności Wielkopolskiej Rady Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie przy Okręgowym Inspektorze Pracy w Poznaniu.

Laureat konkursu „Buduj Bezpiecznie”, Wielkopolskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Przemysłowej, przedstawił swoje doświadczenia z zakresu dobrych praktyk stosowanych w budownictwie, które są podstawą bezpieczeństwa na budowach firmy. Kampanię Państwowej Inspekcji Pracy „Budowa. STOP wypadkom!” przedstawiła Ewa Groblewska – starszy inspektor pracy. W czasie kampanii planowane są takie działania jak: szkolenia prowadzone na budowach, doradztwo dla



Paweł Ciemny, Zbigniew Janowski

pracodawców, promocja dobrych praktyk oraz dystrybucja materiałów do samokształcenia dedykowanych do branży budowlanej. Rada postanowiła czynnie uczestniczyć w realizacji Kampanii.

W ciągu 20 lat Wielkopolska Rada przyjęła wiele wniosków i uchwał mających na celu poprawę bezpieczeństwa w zakresie wskazywania dostosowania przepisów bhp, działań prewencyjnych oraz np. wzrostu świadomości pracodawców i pracowników.

W posiedzeniu uczestniczyli także przedstawiciele ZZ „Budowlani”: Jan Podzerek i Wiesław Nəcəłman.

Oprac. WRBP / red



APEL RADY OPZZ Pokój, bezpieczeństwo, praca!

1 maja to dzień, w którym od lat spotykaliśmy się na pokojowych manifestacjach i pochodach, żeby przypomnieć o prawie do godnej pracy, płacy i emerytury.

Pandemia COVID-19, która trwa już trzy lata, jest wciąż groźna i ogranicza możliwości wspólnego świętowania Międzynarodowego Dnia Solidarności Ludzi Pracy. Na domiar złego globalny kryzys zdrowotny i gospodarczy został uznany przez prezydenta Federacji Rosyjskiej za sprzyjającą okoliczność do rozpętania wojny z Ukrainą. Nic nie usprawiedliwia tej wojny. Nic nie usprawiedliwia przemocy stosowanej wobec ludności cywilnej, która zmusiła miliony Ukrainek i Ukraińców do doświadczenia losu uchodźców wojennych!

Wojna w Europie uświadomiła nam brutalnie, że o losie setek milionów ludzi mogą decydować imperialne ambicje jednego autokraty. Przypominamy wszystkim rządzącym, że sprawowanie władzy jest służbą! Przypominamy również, że solidarność ludzi pracy to siła zdolna do przeciwstawienia się każdemu złu!

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych zawsze opowiadało się za dialogiem. Chęć rozwiązywania problemów liczy się dzisiaj tak bardzo, jak mało kiedy. Ludzkość ma wystarczający potencjał intelektualny i materialny, aby żyć i pracować w zdrowiu i dobrobycie. My, związkowcy – pracownicy wszystkich branż i zawodów, osoby poszukujące pracy, emeryci i renciści, ludzie o różnych poglądach i przekonaniach CHCEMY ŻYĆ W POKOJU! Chcemy pracować, doskonalić umiejętności i mieć godziwy udział w dochodach z naszej pracy i korzystać z zasłużonego wypoczynku!

Mimo napiętej sytuacji międzynarodowej, nie zapominamy o źródłach kryzysu społeczno-gospodarczego w Polsce. Pamiętamy obietnice bez pokrycia władzy, jej nieprzemyślane decyzje i nasze zawiedzione nadzieje. Dlatego nieustannie walczymy o utrzymanie miejsc pracy. Kryzysy miną i ktoś będzie musiał przywrócić normalność w naszym kraju. By tak się stało, trzeba systematycznej, merytorycznej i partnerskiej, a więc uczciwej rozmowy wszystkich stron dialogu społecznego. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych jest do niej gotowe!

Niech się święci 1 Maja!

Rada Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych

"OBYŚ ŻYŁ W CIEKAWYCH CZASACH.."

O dialogu i perspektywach sektora budowlanego z prezesem Konfederacji Budownictwa i Nieruchomości Krzysztofem Baranowskim rozmawia Jakub Kus

■ **Jakub Kus:** Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości jest związkiem pracodawców działających w szeroko pojętym sektorze budownictwa. Zrzesza związki i organizacje branżowe pracodawców i przedsiębiorców budownictwa, przemysłu wyrobów budowlanych i nieruchomości. Jaka jest przyczyna przyjęcia takiej formuły funkcjonowania Waszej organizacji?

Krzysztof Baranowski: Nasza organizacja została zarejestrowana w KRS w dniu 04.04.1995 r. - jako FEDERACJA PRACODAWCÓW I PRZEDSIĘBIORCÓW PRZEMYSŁU BUDOWLANEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ i podjęła działalność na podstawie zatwierdzonego statutu. Pierwszym prezesem został ówczesny poseł RP Jacek Kocjan, który pełnił swoją funkcję przez dwie kadencje. W 2001 roku organizacja zmieniła swą nazwę na Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, koncentrując się na reprezentowaniu interesów pracodawców. Następnym prezesem został ówczesny poseł Wiesław Okoński. Od 2007 roku do 2017 roku funkcję prezesa pełnił Michał Staszewski, który przeszedł na zasłużoną emeryturę. W 2017 r. przejąłem pałeczkę na stanowisku prezesa, pełnię tę funkcję do chwili obecnej.

Odnosnie naszej formuły działania to należy wrócić do historii KBiN, która zrzeszała liczne organizacje branżowe i stanowiła platformę partnerskiego działania pracodawców w stosunku do instytucji i innych podmiotów środowiska. Znane są w środowisku uroczyscie wręczone odznaki im. Kazimierza Wielkiego oraz organizowane spotkania z udziałem posłów i ministrów RP, w tym szeregu corocznych imprez pt. „Dzień Budowlanych”, organizowanych przez ZZ „Budowlani” i m.in. KBiN.

Początkowo członkami KBiN było 20 organizacji, a obecnie 10. Ograniczenie aktywności spowodowane jest m.in. cięciami budżetów i trudnościami na rynku. Ponadto powstała cała rzesza nowych organizacji branżowych, które stanowią dodatkową konkurencję dla propozycji uczestnictwa w większych organizacjach.

Brak oznak konsolidacji różnych organizacji świadczy o ograniczonej sile branży oraz niespójnej strategii i braku realnego planu działania dla szybkiego rozwoju sektora, szczególnie w okresie wyzwań związanych z szeroko pojętą innowacyjnością. Przykładem jest zaniechanie inicjatywy organizacji - KONGRESU BUDOWNICTWA, jako kontynuacji inicjatywy rzeczywiste całego środowiska sprzed ponad 10 lat.

■ **Związek Zawodowy „Budowlani” współpracuje z Konfederacją od wielu lat. Pierwsze formalne porozumienie o współpracy zawarte było już w 1995 roku z przewodniczką KBiN - Federacją Pracodawców i Przedsiębiorców Przemysłu Budowlanego RP. Czym dla KBiN jest dialog społeczny w naszych sektorach? Jakie powinny być, Pana zdaniem, jego wymierne efekty?**

Dużym pozytywnym dialogu społecznego jest kontakt z przedstawicielami rządu, wymiana poglądów i opinii na planowane projekty aktów prawnych. Integracja środowiska stanowi dodatkowy cenny element współpracy.

Natomiast, oceniając działania strony pracodawców w kontekście potencjalnie spo-



dzianych efektów w ostatnich latach uważam, że w wielu wypadkach trudno było uzyskać wymierne rezultaty. Rozbieżność interesów oraz ograniczone pole tematyki branżowej często powoduje brak wymiernych rezultatów, Każda ze stron oczekuje na uzyskanie w pełni satysfakcjonujących wyników, dla każdej z uczestniczących w procesie stron.

W idealnej sytuacji dialog społeczny stanowi bardzo istotny element integracji sektora budownictwa, który posiada swoją specyfikę zatrudnienia i trudne warunki pracy przy występującej sezonowości prac budowlanych i wykończeniowych. Stanowi on też istotną zinstytucjonalizowaną platformę wymiany poglądów - w celu wypracowania wspólnego stanowiska w kluczowych sprawach. W trakcie długotrwałych negocjacji powstaje możliwość ucierania się swoich racji oraz dążenie do zachowania interesów uczestniczącego partnera. To nie zawsze się udaje.

Jednak pozytywnym przykładem uzyskania ostatnio konkretnego rezultatu - jest wspólne ustalenie TREŚCI APELU w sprawie Fit for 55 i CABAM, który zmierza do finalnego zatwierdzenia przez wszystkie strony partnerskie w Zespole Trójstronnym. Wspólne wypracowanie stanowiska w kilku czołowych branżach przemysłowych i przyjęcie optymalnej strategii, w tak trudnym okresie wzrostu kosztów energii i opłat za EU ETS, stanowi wyraźny sukces oraz wsparcie udzielone rządowi w oczekiwanych negocjacjach z UE.

Ta sama grupa robocza zapewne podejmie kolejne wyzwania w sprawie konsultacji projektu CPR, który stanie się wkrótce ważnym tematem kolejnych konsultacji w naszej branży.

■ **Co dzisiaj jest największym wyzwaniem dla działalności organizacji pracodawców budownictwa i nieruchomości? Co stanowi, Pana zdaniem, największy problem w zorganizowanych działaniach środowiska pracodawców w tych sektorach? Zapewne wyzwań jest wiele, ale czy mógłby Pan wybrać trzy najważniejsze obszary?**

Wymieniłbym więcej. Najważniejsze problemy to:

- Sprawa zatrudnienia wraz z dbałością o poziom kompetencji zawodowych.
- Próba przyjęcia wspólnych, strategicznych kierunków rozwoju budownictwa mieszkaniowego, w tym polityki dla młodych rodzin.
- Wspólne działania branży w zakresie problematyki legislacyjnej, w tym konsultacje i nowe projekty.

Widzę też inne tematy do rozwinięcia: BUDOWNICTWO MODUŁOWE, NISKA EMISYJNOŚĆ i TZW. ZDROWE WYROBY BUDOWLANE – ulegające recydingowi.

■ **Jest Pan prezesem KBiN, ale jednocześnie sekretarzem generalnym Polskiego Stowarzyszenia Gipsu. Czym zajmuje się ta organizacja?**

Począwszy od roku 2002 r. Polskie Stowarzyszenie Gipsu zostało członkiem KBiN, organizacji pracodawców. Sekretarzem generalnym PSG jestem od 2008 r. i w ten sposób zostałem wprowadzony w szerszą działalność na rzecz budownictwa. PSG jest rozpoznawalną organizacją skupiającą się na działaniach wspierających branżę producentów wyrobów gipsowych, głównie z płyt gipsowo-kartonowych. Zrzeszeni producenci wielu systemów suchej zabudowy, za pośrednictwem stowarzyszenia i powołanych grup roboczych, koncentrowali swoje działania m.in. na;

- koordynacji działań w ramach organizacji branżowej UE – Eurogypsum, powołanej w Brukseli 60 lat temu.
- wsparciu systemu kształcenia ustawicznego w postaci wydawnictw szkolnych i szkoleniu nauczycieli zawodu
- współorganizacji konkursów praktycznych umiejętności w zakresie suchej zabudowy np. Złota Kielnie
- wspieraniu konkursów EuroSkills w kraju (medal srebrny Lizbona 2010, obecność eksperta w Budapeszt 2018)
- opracowaniu pionierskiego wydania WARUNKÓW TECHNICZNYCH WYKONANIA I ODBIORU DLA SSZ, jako standardu branżowego przeznaczonego dla inwestorów, wykorzystywanego już 5 sąsiednich rynkach
- koordynacji działań technicznych, w tym udziałowi w badaniach w ITB dla ścian wysokich
- prowadzeniu szeregu specjalistycznych szkoleń, w tym z dziedziny p.poz.
- zrealizowaniu dwóch kampanii edukacyjnych w internecie i powołaniu strony www.suchazabudowa.pl

■ **Budownictwo i powiązane z nim sektory przemysłu wyrobów budowlanych i nieruchomości to ogromny rynek produkcji, usług i pracy. Bardzo wrażliwy na zmiany koniunktury. Co, Pana zdaniem, w najbliższych latach będzie przede wszystkim wpływać na funkcjonowanie tego rynku w Polsce? Czy mamy przed sobą dobre lata, czy powinniśmy przygotować się na „walkę o przeżycie”? Od czego to zależy?**

Po okresie pandemii nastąpiło zachwianie gospodarki światowej wywołane wojną na Ukrainie. Sytuacja nie ulegnie gwałtownej zmianie. Należy spodziewać się oznak kryzysu spowodowanych wysokimi cenami energii oraz wydłużonego cyklu dostaw towarów.

Nie ma lunchu za darmo i za powstałe ogromne starty w skali globalnej gospodarki ktoś musi zapłacić. Przykładowo, koszt transportu kontenera 20” do USA wynosi 10 tys. \$, to prawie trzykrotny wzrost, a galon paliwa kosztuje obecnie 6,5 \$, co stanowi rekordową cenę od dziesiątek lat, przy prawie 10% inflacji. Natomiast niemiecki przemysł motoryzacyjny w styczniu br. ogłosił zwiększenie kosztów

produkcji o 25%. W tym kontekście, cena tony stali w kraju wynosi ca 10 tys. zł, a pszenicy wzrosła z 820 zł do prawie 2 tys. zł. Te przykłady pokazują duże zawirowanie w wielu gałęziach gospodarczych i trzeba będzie kilku lat do uzyskania względnej stabilności gospodarczej, w tym powrotu do niskiej inflacji. Dodatkowo, gwałtownie rosnące ceny surowców, wyrobów budowlanych oraz stawek pracy wpływają na wyrażną tendencję wzrostu cen nowych mieszkań.

W mojej opinii kluczowym elementem aktualnej sytuacji w kraju jest zdolność społeczeństwa do ponoszenia kosztów wyraźnej inflacji, szczególnie w sektorze nieruchomości (koszt budowy PUM, wynajem, remonty). Przy znacznym rosnących kosztach mieszkań, zmniejsza się zdolność kredytowa, szczególnie młodych ludzi. Ostatnio banki zmniejszają poziom kredytowania o 30 – 50% przy dwójce dzieci i szykują dalsze ograniczenia w kredytowaniu, co bezpośrednio wpływa na możliwości popytu, a w konsekwencji spowolni procesy inwestycyjne. W I kw. br. nastąpił poważany spadek sprzedaży nowych mieszkań o 25% w stosunku do ubiegłego roku. Ten krajobraz gospodarczy nie wygląda optymistycznie. Znaczący wzrost cen surowców i wyrobów budowlanych ograniczy zakres planowanych inwestycji centralnych. Natomiast sektor MSP i prac remontowych w opinii ekspertów SSRW (członek KBiN) raczej utrzyma swoją stabilizację realizacji zleceń, pomimo wzrostu realnych cen prac wykończeniowych.

Podsumowując trudną sytuację na tym ogromnym rynku produkcji, usług i pracy, będzie on narażony na oznaki i narastające symptomy kryzysu, a samo zakończenie wojny na Ukrainie będzie określać kierunek i głębokość koniecznych zmian gospodarczych, które powinny prowadzić do stabilizacji. Z jednej strony odbudowa Ukrainy otworzy ogromny rynek dostaw i przyszłych inwestycji budowlanych, a z drugiej strony wyszkoleni pracownicy budowlani wyjadą z Polski. Dlatego z dużym prawdopodobieństwem pogłębi się brak rąk do pracy w budownictwie np. liniowym. Z tego powodu nie można dziś przewidzieć pełnych konsekwencji gospodarczych dla tak niepewnego modelu i niejasnych relacji ekonomicznych (w tym globalnej ekonomii) w najbliższych kilku latach.

Można jednak wskazać obszary większych i mniejszych zagrożeń dla poszczególnych segmentów budownictwa.

Obawiam się, że duże inwestycje przemysłowe, liniowe (drogi i autostrady, inne) mogą być generalnie zagrożone i zawieszane, gdyż budżet zatwierdzony na początku kontraktu wyczerpie się i ewentualnie mogą pojawić się aneksy. Podwyżki wynagrodzeń nie będą miały wpływu na funkcjonowanie dużych firm – generalnych wykonawców, ponieważ jest tu niewielki udział prac ręcznych a jedynie urzędników. Rezygnacja z wyszkolonego personelu jest niemożliwa, gdyż praktycznie przedsiębiorstwo przestaje wtedy istnieć, a sprzęt jest zbyt cenny. Wypracowane zyski pozwolą na przetrwanie, a nowe kontrakty będą dotyczyć nowych budów na Ukrainie, gdyż już zapowiada się wsparcie finansowe UE a zapotrzebowanie i plac budowy obszerny.

Budowy w miastach powinny być kontynuowane – te niezbędne ze względów społecznych. Samorządy dodatkowo będą brały kredyty, po-

mijając standing finansowy, bo infrastruktura musi działać.

Istnieje zagrożenie, że mieszkalnictwo i deweloperka „staną” totalnie; brak możliwości kupna mieszkań, bo ceny zaporowe i brak możliwości uzyskania wysokiego kredytu przez potencjalnych klientów, dodatkowo znaczący wzrost rat spłacanego kredytu. Możliwy jest odpływ siły roboczej, co częściowo już się stało, bo ta wyjedzie „za pieniądzem” na teren Ukrainy. W budownictwie indywidualnym pojawiają się oferty sprzedaży niedokończonych budów, ze względu na brak aktualnego finansowania.

Nie będzie zapasów w drobniejszych robotach dla klientów indywidualnych, kryzys już był i jakoś firmy przetrwały i przetrwają, remonty były i będą, bo zawsze jest coś do remontu, naprawy czy przebudowy. Natomiast koszty robót będą wzrastać, a więc duża część firm może przejść w „szarą strefę”, co odbije się na wpływy z ZUS czy VAT.

Prognozuję też w najbliższym okresie obniżenie zapotrzebowania na materiały budowlane, głównie wykorzystywane w kraju. Natomiast po zakończeniu działań wojennych, wzrośnie ich eksport na Ukrainę.

Ważne będą inwestycje kapitałowe firm, które będą zainteresowane rozwojem, produkcją i zbytem na tym rynku. Jest o co walczyć bo cena jest baza surowców i minerałów. Powinniśmy też uważnie obserwować kierunki polityki Chin i ich relacje z Europą.

■ **Budownictwo w Polsce to wielki rynek pracy. W okresach dobrej koniunktury działa na nim ponad 300 tys. podmiotów gospodarczych. Od lat dyskutujemy o potrzebach i problemach tego rynku. W tym o standardach pracy, o warunkach i jakości zatrudnienia w największych firmach i w mikroprzedsiębiorstwach. Co zrobić, aby te standardy stały się choćby podobne?**

Zdecydowanym argumentem powinna być gratyfikacja. Specjaliści powinni zarabiać więcej od podawanej średniej krajowej, z uwzględnieniem wskaźnika kosztów dla danego regionu gospodarczego kraju. Trudna praca wymaga dodatków i odpowiedniego poziomu zarobków. Brak jest promocji tj. informacji skierowanej do społeczeństwa nt. realnych zarobków w branży.

Ta niewiedza zdecydowanie wpływa na brak częstszego podejmowania decyzji o ścieżce kariery zawodowej w budownictwie. Praca jest trudna i może niezbyt dobrze płatna, to po co kierować dziecko do szkoły zawodowej. To trzeba zdecydowanie rozwiązać. Pamiętać trzeba, że mamy dużą ilość drobnych firm wykonawczych, a z drugiej strony brak jest kandydatów do zatrudnienia.

W ramach projektu Sektorowej Rady ds. Kompetencji w Budownictwie przygotowano 2020/2021 szeroki Raport nt. zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami i 50+, który rekomenduje rozwiązania, zmierzające do pozyskania nowej grupy pracowników dla branży budowlanej, tak jak to się dzieje w UE. Temat jest godny pochylenia się - dla uruchomienia istniejących rezerw zatrudnienia w sektorze.

■ **Dziękuję za rozmowę.**

Ja także dziękuję i pozdrawiam Czytelników Magazynu.

Z posiedzenia Rady Okręgu Pomorskiego

W dniu 1 kwietnia 2022 r., w sali konferencyjnej hotelu „Amber” w Gdańsku odbyło się posiedzenie Rady Okręgu Pomorskiego. Na zaproszenie Zarządu Okręgu w posiedzeniu uczestniczył wiceprzewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani” kol. Tomasz Nagórka. Na stołach w sali obrad wyłożono kroniki związkowe, prowadzone nieprzerwanie od początku założenia organizacji związkowej na Pomorzu, tj. od lat powojennych do obecnych czasów.

Przed rozpoczęciem obrad Tomasz Nagórka przeglądał z wielkim zainteresowaniem stronicę kronik, wyrażając uznanie za dokumentowanie różnych wydarzeń w Okręgu Pomorskim. Okręg Pomorski jest zaangażowany w prace Komisji Historycznej Związku, a zgromadzone materiały archiwalne wykorzystywane są w pracach związanych ze 130-leciem ruchu zawodowego budowlanych.

Punktualnie o godz. 11.00 zebranie otworzył Mirosław Karpiński, przewodniczący Zarządu



Okrepu Pomorskiego. Przywitał koleżanki i kolegów z Rady Okręgu Okręgowej Komisji Rewizyjnej. Przewodniczący Okręgu i wszyscy zebrani bardzo serdecznie przywitali zaproszonego gościa, wiceprzewodniczącego ZZ „Budowlani”. Mirosław Karpiński zaproponował i zwrócił się do zebranych z prośbą o akceptację, aby przewodniczącą zebrania została Anna Potoczna ze Spółdzielni Mieszkaniowej „Czyn” w Słupsku. Propozycję zaakceptowano jednogłośnie.

Kol. Anna Potoczna przedstawiła projekt porządku obrad (17pkt). Projekt porządku został przyjęty bez uwag. Dokonano wyboru komisji mandatowej w składzie: Mirosław Simon z Zakładu Porcelany Stołowej „Lubiana” w Lubianie, Artur Siwek z „Prefabet” Oslawa Dąbrowa, następnie powołano komisję uchwał i wniosków

w składzie Antoni Ellwart ze Spółdzielni Mieszkaniowej „Janowo” w Rumii, Waldemar Riedel z „H+H Polska” w Redzie oraz komisję skrutacyjną w składzie Krzysztof Herman z ZPS „Lubiana” i Artur Siwek (po rozwiązaniu komisji mandatowej).

Kolejnym punktem posiedzenia było przedstawienie i omówienie sprawozdania finansowego Okręgu Pomorskiego za 2021 r. Bardzo szczegółowo przychody i wydatki omówił wiceprzewodniczący Zarządu Okręgu kol. Mirosław Konkel. Na zadawane przez zebranych pytania odpowiadał skrupulatnie, przedstawiając stosowne dokumenty finansowe.

Komisja mandatowa odczytała protokół stwierdzając, że posiedzenie Rady Okręgu, z uwagi na frekwencję zebranych, pozwala na podejmowanie prawomocnych uchwał. Następnie przewodniczący Okręgowej Komisji Rewizyjnej, kol. Wiesław Gruba przedstawił pozytywną opinię dotyczącą sprawozdania finansowego Okręgu Pomorskiego za 2021 rok.

Mirosław Karpiński zapoznał członków Rady ze sprawozdaniem z działalności Zarządu Okręgu za 2021 rok. Podkreślił, że bardzo ważnym działaniem było kultywowanie bogatych tradycji współpracy z Okręgowym Inspektorem Państwowej Inspekcji Pracy w Gdańsku. Pozytywnie ocenił współpracę z przewodniczącymi



organizacji zakładowych Związku Zawodowego „Budowlani” w Okręgu Pomorskim oraz aktywną, konstruktywną działalność wiceprzewodniczących Zarządu Okręgu.

Sprawozdanie finansowe i sprawozdanie z działalności Zarządu Okręgu Pomorskiego



za 2021 rok zostały jednogłośnie przyjęte. Następnie odbyło się głosowanie nad udzieleniem absolutorium członkom Zarządu Pomorskiego. Absolutorium uzyskali wszyscy członkowie Zarządu. Po odczytaniu protokołu Komisji Skrutacyjnej o udzieleniu absolutorium wystąpił Wiceprzewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani” Tomasz Nagórka.

Kol. Tomasz Nagórka podziękował za zaproszenie i w imieniu przewodniczącego Zbigniewa Janowskiego przekazał pozdrowienia wszystkim

Zarządu Krajowego. Podkreślił, że Związek Zawodowy „Budowlani” podejmuje działania na rzecz wsparcia ukraińskiego związku w zapewnieniu bezpieczeństwa i obrony interesów pracowników branży budowlanej i pokrewnych zawodów, a także deklaruje wsparcie działań związku PRO-FBUD na forum międzynarodowym. Wszyscy obecni na posiedzeniu Rady Okręgu poparli działania Zarządu Krajowego i aktywny udział w tych ważnych działaniach przewodniczącego Związku Zawodowego „Budowlani” Zbigniewa Janowskiego. Wiceprzewodniczący Związku Tomasz Nagórka omówił przygotowania do Nadzwyczajnego Kongresu Związku z okazji 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych w Polsce, które zaplanowano w dniach 9-10 czerwca br. w Hotelu „Ameliówka” niedaleko Kielc. Zaapelował o aktywny udział wszystkich delegatów Okręgu Pomorskiego.

Zarząd Okręgu przedstawił propozycję szkolenia działaczy związkowych połączone z obchodami Dnia „Budowlanych” i jubileuszu 130-lecia Ruchu zawodowego Budowlanych. Rada Okręgu zaakceptowała propozycję Zarządu. Ustalono termin obchodów na 24 września 2022 r. w ośrodku wypoczynkowo-rekreacyjnym „Szarłota” k. Kościerzyny. Po odczytaniu protokołu Komisji Uchwał i wniosków nastąpiło zakończenie obrad.

Mirosław Karpiński

Rada Okręgu Dolnośląskiego

W dniu 5 kwietnia 2022 r. odbyło się posiedzenie Rady Okręgu Dolnośląskiego. Spotkanie otworzył przewodniczący Okręgu Dolnośląskiego kol. Marek Tonja, przedstawiając program spotkania. Program posiedzenia został zaakceptowany przez uczestników spotkania. Następnie Przewodniczący złożył sprawozdanie z działalności ZOD w ubiegłym roku.

Zgodnie z następnym punktem spotkania kol. Urszula Jagielska przedstawiła preliminarz na rok 2022 oraz sprawozdanie finansowe za 2021 rok. Odbyła się dyskusja nad przedstawionymi dokumentami. Rada Okręgu podjęła uchwałę o przyjęciu preliminarza na 2022 r. oraz sprawozdania finansowego za 2021 r. jednogłośnie.

Następnym punktem zebrania było głosowanie tajne nad udzieleniem absolutorium dla członków Zarządu Okręgu Dolnośląskiego. Rada Okręgu podjęła uchwałę o udzieleniu absolutorium dla wszystkich członków ZOD jednogłośnie.

W dalszej części spotkania rozpoczęły się rozmowy na temat problemów z jakimi borykają się przewodniczący organizacji podstawowych. Zastanawialiśmy się jak pozyskać nowych członków związku oraz rozmawialiśmy na temat konieczności przeprowadzenia szkoleń dla społecznych inspektorów pracy. Jako bardzo



ważne uznano szkolenia dla przedstawicieli komisji rewizyjnych w organizacjach podstawowych oraz przewodniczących tych jednostek. Rozmawialiśmy również o konieczności integracji z

innymi okręgami w ramach połączonych, wyjazdowych szkoleń. Na tym zakończono spotkanie.

Urszula Jagielska

Posiedzenie Okręgu

W dniu 08.04.2022 r., w siedzibie Okręgu Lubelskiego ZZ „Budowlani” przy ul. Zana w Lublinie odbyło się stacjonarne posiedzenie Zarządu i Rady Okręgu Lubelskiego przy udziale Okręgowej Komisji Rewizyjnej, którą reprezentowali: Marian Gagola, Anna Szniawska Łozak i Anna Szram.

Posiedzenie otworzył przewodniczący Okręgu Leszek Dziuba. Na wstępie przywitał wszystkich przybyłych członków Rady Okręgu i Okręgowej Komisji Rewizyjnej. Przedstawił porządek obrad, który został przyjęty bez uwag a następnie przystąpiono do wyboru Komisji



Mandatowej, Uchwał i Wniosków 2021 wiceprzewodniczącego Zarządu Okręgu

Kolejnym punktem obrad

Obrady Okręgu

W Krakowie, 29 marca br. odbyło się kolejne posiedzenie Zarządu Okręgu

Małopolskiego Związku Zawodowego „Budowlani”. Otworzył je przewodniczący Okręgu Zdzisław Kuczyński, zapoznając zebranych z porządkiem posiedzenia, które zostało przyjęte w głosowaniu /podjęto stosowną uchwałę/. Zgodnie z porządkiem sekretarz Ewa Nęcek zapoznała uczestników z aktualną, stabilną sytuacją finansową Okręgu. W następnym punkcie zebrani zostali zapoznani ze sprawozdaniem z wykonania planu wpływów i wydatków za rok ubiegły. Zebrani przyjęli uchwałę o zaprezentowaniu tego dokumentu /do przyjęcia/ na najbliższym posiedzeniu Rady Okręgu. Zapoznano zebranych ze stanem rozliczenia składek członkowskich przez organizacje zakładowe. Następnie zebrani zdecydowali o terminie posiedzenia najbliższej Rady Okręgu w dniu 27 kwietnia br. Na posiedzeniu tym Rada będzie głosować nad tymi dokumentami.

Przebieganie Rady i Zarządu Okręgu Lubelskiego



przedstawienie sprawozdania działalności Zarządu Okręgu za

Przewodniczący Okręgu przystąpił do prezentacji i omówienia sprawozdania finansowego za 2021 r. Następnie kol. Anna Szram przedstawiła opinię Okręgowej Komisji Rewizyjnej odnośnie zatwierdzenia sprawozdania finansowego, a także w imieniu OKR wystąpiła z wnioskiem do Rady Okręgu o udzielenie absolutorium członkom Zarządu za 2021 r. W wyniku tajnego głosowania Rada Okręgu jednogłośnie udzieliła absolutorium wszystkim członkom Zarządu Okręgu, w którego skład wchodzi: Leszek Dziuba, Leszek Ligaj, Maria Szalast, Halina Szczeka i Dariusz Szram. Rada Okręgu jednogłośnie przyjęła również sprawozdanie finansowe za 2021 r.

Przewodniczący Okręgu omówił materiały i przedstawił uchwały

podjęte na posiedzeniu Zarządu Krajowego w dniu 07.04.2022r.

Kolejnym tematem spotkania było omówienie organizacji i wyjazdu delegatów na Nadzwyczajny Kongres ZZ „Budowlani” z okazji 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych w Polsce oraz informacje związane z wyborami do rad powiatowych i Wojewódzkich OPZZ.

Rada Okręgu przyjęła propozycję organizacji Okręgowego Dnia Budowlanych w 2022 r. wspólnie z Organizacją Międzyzakładową Cemex Polska, której przewodniczy Leszek Ligaj.

Na zakończenie obrad Przewodniczący Okręgu złożył wszystkim członkom Rady i ich rodzinom życzenia zdrowych, radosnych i spokojnych Świąt Wielkanocnych oraz mokrego śmigusu dyngusa.

Dariusz Szram

Obradował Zarząd Okręgu Małopolskiego

Przewodniczący Zdzisław Kuciński poinformował zebranych, w związku z trwającymi wyborami

informacja na temat zbliżającego się Kongresu 130-lecia naszego Związku. Poinformował o terminie:

w Polsce. Informacja dotycząca wniosków o nadanie odznaczeń została rozesłana do organizacji



ZZ, w tym samym terminie ma się odbyć zebranie branży budowlanej. W imieniu Zarządu Okręgu Małopolskiego OPZZ, kiedy to będą przeprowadzane wybory delegatów na nową Radę Wojewódzką OPZZ.

Kolejnym tematem poruszone przez Przewodniczącego była kwestia miejsca i kosztach z tym związanych. Podjęto decyzję o ewentualnej dopłacie do kosztów uczestnictwa dla organizacji zakładowych, które o to wystąpią. Przewodniczący przypomniał zebranych o zgłoszeniu osób rekomendowanych do wyróżnienia medalem 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych

zakładowych.

Na tym zakończono posiedzenie. W posiedzeniu brali udział zaproszeni goście: przewodnicząca Okręgowej Komisji Rewizyjnej Anna Biessikirska oraz honorowy przewodniczący Zarządu Okręgu Andrzej Piotrowski.

ZK

Obradowała Rada Okręgu Zachodniopomorskiego ZZ „Budowlani”



W Szczecinie, 26 marca 2022 r., po dłuższej przerwie, odbyło się stacjonarne posiedzenie Rady Okręgu Zachodniopomorskiego ZZ „Budowlani”. W posiedzeniu, oprócz członków Rady, uczestniczyli zaproszeni goście: Elżbieta Dziedzic - przewodnicząca OKR, Monika Radzka - członek Rady Krajowej i Kiszko Mariusz - przewodniczący Organizacji Podstawowej ze Stepnicy.

Posiedzenie prowadziła przewodnicząca Zarządu Okręgu Tomczyszyn Teresa. Kluczowymi tematami posiedzenia było przedstawienie, omówienie i zatwierdzenie sprawozdań za 2021 r. oraz planów pracy na 2022 r. tj.:

- z działalności merytorycznej i finansowej Zarządu Okręgu,
- z działalności Okręgowej Komisji Rewizyjnej wraz z wnioskami,
- planu pracy na 2022 r. Zarządu Okręgu,
- planu pracy na 2022 r. Okręgowej Komisji Rewizyjnej.

Członkowie Rady - po wysłuchaniu sprawozdania z działalności merytorycznej i finansowej Zarządu wraz z wnioskami OKR, która wnioskowała o udzielenie absolutorium członkom Zarządu i przedstawiła pozytywną opinię do sprawozdania finansowego za 2021 r. - postanowili udzielić absolutorium poszczególnym członkom Zarządu i przyjąć sprawozdanie finansowe za 2021 r.

Następnie omówiono temat planowanej organizacji Nadzwyczajnego Kongresu z okazji 130-lecia Ruchu Zawodowego ZZ „Budowlani” przez Zarząd Krajowy, który ma się odbyć w dniach 09-10 czerwca 2022 r. w Kielcach. W związku z tym Rada podjęła uchwałę o częściowym dofinansowaniu kosztów uczestnictwa w

Kongresie dla 10 delegatów.

Kolejnym ważnym tematem było omówienie organizacji przez Zarząd Okręgu wyjazdowego posiedzenia Okręgowego Zjazdu Delegatów, zaplanowanego w dniach 24-26 czerwca br. w Łukęcinie nad morzem, połączonego ze szkoleniem naszych działaczy i z okazji 130-lecia Ruchu Zawodowego ZZ „Budowlani”.

W trakcie dalszej dyskusji uczestnicy z poszczególnych organizacji podstawowych przedstawili swoją działalność w zakładach pracy oraz problemy z jakimi borykają się na co dzień. Głównymi tematami w tym roku były negocjacje i podpisanie porozumień dotyczących podwyżek płac, które w większości zakładów pracy zostały zawarte z korzyścią dla pracowników. Przykładem są spółdzielnie mieszkaniowe „Dąb” i „Śródmięście” w Szczecinie i Pyrzycach oraz w zakładach produkcyjnych: Borne Furniture w Barlinku, Biomasa Partner Grup w Chociwlu, IKEA Industry Poland w Goleniowie i Barlinek Inwestycje w Barlinku. Natomiast w IKEA Industry Poland - Oddział IVAR w Stepnicy nie doszło do zawarcia porozumienia i obecnie organizacja związkowa jest w sporze zbiorowym z pracodawcą.

Pod koniec posiedzenia Przewodnicząca przypomniała przedstawicielom organizacji o możliwości składania wniosków o medale z okazji 130-lecia ruchu zawodowego ZZ „Budowlani” dla wyróżniających się działaczy związkowych.

W imieniu Zarządu Okręgu
Teresa Tomczyszyn

Z prac Okręgu Łódzkiego

Pierwsze w bieżącym roku posiedzenie Rady Okręgu, zaplanowane na dzień 18 marca br., odbyło się dopiero 1 kwietnia 2022 r. Termin został zmieniony z przyczyn niezależnych od Okręgu, co niewątpliwie miało wpływ na frekwencję. Tym niemniej, dzięki kworum, Rada mogła obradować i podejmować uchwały dotyczące oceny działalności Zarządu w roku minionym.

Pod opinię Rady poddano sprawozdanie merytoryczne, w którym przedstawione zostały najważniejsze sprawy jakimi zajmował się Zarząd od stycznia do grudnia 2021 r.

Zapoznano Radę ze stanem finansów Okręgu na koniec roku 2021, w tym z opracowanym przez księgowość Związku wykonaniem, nad którym pochyliła się też Okręgowa Komisja Rewizyjna.

W sporządzonej obszernej opinii, zaprezentowanej przez Przewodniczącą Komisji, oceniono roczne wpływy i koszty



w odniesieniu preliminarza budżetowego przyjętego na 2021 r.

pozytywnie oceniono działalność Zarządu oraz zawnioskowano o przyjęcie sprawozdań i udzielenie absolutorium za powyższy okres sprawozdawczy.

Porządek obrad posiedzenia Rady obej-

mował także omówienie spraw bieżących, tematem których były zagadnienia dotyczące remontów budynku związkowego, obchodów Dnia Budowlanych oraz wyborów do struktur wojewódzkich OPZZ w branży budownictwa i przemysł drzewny.

Wiesława Szalast

Polska spółdzielczość mieszkaniowa - od idei do administrowania zasobami

Zorganizowana spółdzielczość powstawała w Polsce w podobny sposób jak w innych krajach europejskich i USA, na początku XIX w. Jej twórcy nawiązywali zwykle do prądów ideowych popularnych w tamtej epoce: socjalizmu, liberalizmu i solidaryzmu chrześcijańskiego. Duży wpływ na rozwój spółdzielczości miały idee utopistów Karola Fouriera (falanstery), Roberta Owena (Nowa Harmonia) i pod koniec XIX w. Ebenezer Howard (Miasta Ogrody). W Polsce czołowym prekursorem spółdzielczości był już w 1816 r. Stanisław Staszic, założyciel Hrubieszowskiego Towarzystwa Rolniczego Ratowania się Wspólnie w Nieszczęściach.

Na ziemiach polskich, w warunkach braku niepodległości, spółdzielczość rozwijała się działając w ramach legislacji państw zaborczych. Obok wielu innych typów spółdzielni, szczególnie znane się stały wielkopolskie banki ludowe (od 1861 r.), spółdzielnie spóżywców w Królestwie Polskim (od 1869 r.) czy galicyjskie oszczędnościowe Kasy Stefczyka (od 1891 r.). Powstawały pierwsze spółdzielnie pracy (1872 r.), mleczarskie (1882 r.), mieszkaniowe (1890 r.).

Pierwsze spółdzielnie mieszkaniowe powstawały na terenach Polski zajmowanych przez Niemcy. Pierwszą polską spółdzielnią mieszkaniową była powstała w 1890 r. i działająca do dziś Bydgoska Spółdzielnia Mieszkaniowa. W Wielkopolsce powstało także w tym czasie Spółdzielcze Towarzystwo Pomoc – Spółka Budowlana. W latach 1902-1908 powstały spółdzielnie mieszkaniowe w Toruniu, Chorzowie, Bydgoszczy, Gnieźnie, Grudziądzu, Inowrocławiu, Bielsku i Katowicach,

jako spółdzielnie mieszkaniowe lokatorskie, które zajmowały się budową domów wielomieszkaniowych. Co ciekawe, spółdzielczość na terenach pod administracją niemiecką wypełniała nie tylko zadania gospodarcze i społeczne, ale stanowiła też formę samoorganizacji społeczeństwa pol-



Osiedle WSM około 1960r.

skiego w przeciwstawianiu się polityce germanizacji i gospodarczej ekspansji Rzeszy Niemieckiej, prowadzonej na tych terenach szczególnie w okresie rządów Bismarcka, Caprivięgo i Bullowa.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. w rozwój spółdzielczości zaangażowała się lewica i chrześcijańskie nurty polityczne. Wpływ na to miało przede wszystkim przyjęcie w dniu 29 października 1920 r. Ustawy o spółdzielniach. Ustawa ta zakładała dwa modele funkcjonowania spółdzielni mieszkaniowych: lokatorski i własnościowy. Bardziej rozwijały się spółdzielnie własnościowe, które zrzeszały wyższych urzędników, kupców, wojskowych, ale najbardziej spektakularne były inicjatywy mające rozwiązać problem mieszkaniowy wśród biedniejszej ludności.

Szacuje się, że przed wybuchem II wojny światowej co piąty obywatel RP był członkiem jakiejś spółdzielni. Powstające w tym czasie i bardzo aktywne spółdzielnie mieszkaniowe nadawały kształt nowo budowanym dzielnicom miast (Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Krakowska Spółdzielnia

cele: „dostarczanie i wydzierżawianie członkom tanich i zdrowych mieszkań budowanych drogą samopomocy zbiorowej przy poparciu instytucji państwowych i komunalnych, zaspokajania wspólnymi siłami kulturalnych potrzeb członków”. Członkami spółdzielni mogły być tylko osoby utrzymujące się z pracy własnej. Mieszkania (niewielkie) musiały być wyposażone w wodę, elektryczność, gaz, ubikację, co w tym czasie nie stanowiło powszechnie spotykanego standardu. Wspólne były łaźnie, sklepy spółdzielcze i przedszkola w każdym budynku. Od 1925 roku do 1938 r. spółdzielnia wybudowała 8 dużych wielomieszkaniowych kolonii, głównie dla rodzin robotniczych, domy kultury, kluby sportowe, teatry, bursy dla robotników. Osiedla – kolonie projektowane były przez uznanych architektów i do dzisiaj stanowią

Mieszkaniowa, Spółdzielnia Mieszkaniowa w Gdyni) i często realizowały ambitny program społeczny.

Do historii polskiej spółdzielczości mieszkaniowej przeszły inwestycje powstałe w 1922 r. Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej (WSM) w dzielnicy Żoliborz. Spółdzielnię założyli działacze lewicy socjalistycznej Jan Hempel, Maria Orsetti, Stanisław Tołwiński, Stanisław Szwalbe oraz Bolesław Bierut (po II wojnie stalinowski prezydent RP, premier i sekretarz generalny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej). Co ciekawe, równoległe powstało Spółdzielcze Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane, zatrudniające w samej Warszawie w 1929 r. ponad 1500 pracowników, budujące także mieszkania spółdzielcze w Krakowie i Gdyni. Statut WSM wskazywał jej

zadanie: „dostarczanie i wydzierżawianie członkom tanich i zdrowych mieszkań budowanych drogą samopomocy zbiorowej przy poparciu instytucji państwowych i komunalnych, zaspokajania wspólnymi siłami kulturalnych potrzeb członków”. Członkami spółdzielni mogły być tylko osoby utrzymujące się z pracy własnej. Mieszkania (niewielkie) musiały być wyposażone w wodę, elektryczność, gaz, ubikację, co w tym czasie nie stanowiło powszechnie spotykanego standardu. Wspólne były łaźnie, sklepy spółdzielcze i przedszkola w każdym budynku. Od 1925 roku do 1938 r. spółdzielnia wybudowała 8 dużych wielomieszkaniowych kolonii, głównie dla rodzin robotniczych, domy kultury, kluby sportowe, teatry, bursy dla robotników. Osiedla – kolonie projektowane były przez uznanych architektów i do dzisiaj stanowią

ze środowisk robotniczych. Działalność spółdzielni została przerwana po przejęciu jej w 1940 r. przez niemieckie władze okupacyjne. Po zakończeniu wojny spółdzielnia wznowiła swą działalność, stając się największą tego typu strukturą mieszkaniową w Polsce.

Od 1926 r. w Warszawie działała także Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zdobycy Robotnicza”, związana z robotniczymi organizacjami chrześcijańskiej demokracji, budująca domy jednorodzinne. Budowę prowadzono częściowo tak zwanym systemem gospodarczym. Część prac wykonywali sami spółdzielcy, którzy pobierali za pracę częściowe wynagrodzenie, a resztę mieli prawo odliczyć od czynszu bądź kredytu. Spółdzielnia zbankrutowała w 1931 r., ale do dziś jej zabudowa stanowi jeden z najładniejszych obszarów mieszkaniowych Warszawy.



Artykuł o spółdzielczości w Robotniku Budowlanym 1931

społeczno – kulturalna spółdzielnia. Spółdzielczość mieszkaniowa na długo zdominowała wielorodzinne budownictwo mieszkaniowe.

W 2000 r. liczba mieszkań spółdzielczych osiągnęła 3,4 mln mieszkań (29% wszystkich mieszkań w Polsce). Od tego czasu liczba mieszkań spółdzielczych maleje, po wejściu w życie przepisów umożliwiających wykup mieszkań spółdzielczych po cenach nieuwzględniających wzrostu wartości rynkowej mieszkania od czasu budowy w 2016 r. zasób mieszkaniowych spółdzielni mieszkaniowych wynosił już tylko ok. 2 mln mieszkań. Jednak spółdzielcze zasady zarządzania przejęły inne formy wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego. Sama spółdzielczość mieszkaniowa dziś ogranicza się głównie do zarządzania istniejącymi zasobami. Otwarte pozostaje pytanie, czy możliwy jest powrót do masowej działalności inwestycyjnej spółdzielni mieszkaniowych i społecznego wymiaru aktywności spółdzielczej – tak jak w latach XX ubiegłego wieku...

Jakub Kus



Budowa Zdobycy Robotniczej na Żoliborzu w latach dwudziestych

Narodowe Archiwum Cyfrowe

przykład dobrego zagospodarowania przestrzeni miejskiej. Powstało dobrze funkcjonujące miejskie środowisko kulturowe i społeczne, które przez wiele lat nie zatraciło podstawowego celu – zapewniania mieszkań o dobrym standardzie niezamożnym rodzinom

Po 1945 r. warunki działania spółdzielczości w Polsce zostały podporządkowane polityce państwa. Oznaczało to procesy etatyzacji, centralizacji i biurokratyzacji, choć zachowała się w znacznej mierze formalna kontrola działań przez mieszkańców i aktywność

ŚMIECIOWE PROBLEMY SPÓŁDZIELCZOŚCI MIESZKANIOWEJ

Rozwijająca się szybko cywilizacja, a także wzrost poziomu konsumpcji powodują lawinowy przyrost odpadów. Odpowiedzialne gospodarowanie odpadami i ich utylizacja to jedno z najważniejszych wyzwań naszych czasów.

Problemy związane ze składowaniem i gospodarką odpadami na terenie spółdzielczych osiedli mieszkaniowych były tematem rozmowy przewodniczącego Związku Zawodowego „Budowlani”, prezesa Polskiego Towarzystwa Mieszkaniowego Zbigniewa Janowskiego z prezesem Zarządu Unii Spółdzielców Mieszkaniowych w Polsce oraz RSM „Praga” Andrzejem Pótrolniczakiem. W spotkaniu uczestniczył także były wiceminister budownictwa Wojciech Rzepka. Spotkanie zbiegło się z wyrokiem Sądu Administracyjnego w sprawie zaskarżonych kilku tzw. uchwał śmieciowych Rady Miasta Stołecznego Warszawy.

Prezes Pótrolniczak przedstawił stano-

wisko wielu spółdzielni mieszkaniowych, które dostrzegają problem i są gotowe służyć miastom radą w celu przygotowania rozwiązań możliwych do zaakceptowania przez większość mieszkańców. Z roku na rok zwiększa się ilość produkowanych odpadów. Przykładowo statystyczny Polak rocznie wytwarza ok. 332 kg śmieci. To o około 50 kg więcej niż pięć lat temu. Eksperti przewidują, że za kilkadziesiąt lat ilość wytwarzanych śmieci wzrośnie prawie dwukrotnie.

Wiceminister Wojciech Rzepka przedstawił propozycję systemu personalizacji odbioru śmieci na osiedlach mieszkaniowych. Podobne rozwiązania już funkcjonują w niektórych miastach w Polsce. System polega na zastosowaniu specjalnych osłon na pojemniki oraz czytników kodów kreskowych, a także ważenia odpadów. System gwarantuje segregację odpadów i nie pozwala na wrzucanie do pojemników przez osoby postronne nieewidencjonowanych



Zbigniew Janowski i Andrzej Pótrolniczak

śmieci. Prawidłowa segregacja odpadów jest niezbędna w związku z zapowiadającymi kontrolami i karaniem za brak segregacji przez służby ochrony środowiska.

Przewodniczący Zbigniew Janowski poin-

formował, że problem odpadów omawiany był w gronie ekspertów na posiedzeniu Zarządu Polskiego Towarzystwa Mieszkaniowego, a także w czasie licznych spotkań z przedstawicielami spółdzielczości mieszkaniowej. Zwiększająca

się ilość śmieci to śmiertelne zagrożenie dla środowiska i zdrowia mieszkańców. Rozbudowa miast wiąże się ze zwiększeniem ilości śmieci. Szczególnie zagrożone są metropolie, gdzie dostęp do różnego rodzaju dóbr jest praktycznie nieograniczony. Dodatkowo nowe technologie pozwalają na produkcję coraz to innych opakowań, które nie ulegają naturalnemu rozkładowi. Dotychczasowa gospodarka odpadami słabo wpisuje się w prawidłową formułę zrównoważonego rozwoju. Zmusza to nas do poszukiwania nowatorskich strategii ograniczania i utylizacji nieczystości, szczególnie w miastach. Zmiana nawyków i osiągnięcie w tym zakresie poprawy wymaga czasu i będzie zadaniem naszych przyszłych pokoleń, jednakże nie zwalnia to nas z odpowiedzialności za przyszłe sukcesy.

Na zakończenie rozmowy prezes Andrzej Pótrolniczak przedstawił plany budowy nowej infrastruktury osiedli Robotniczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Praga”. (red)

Rozmowa o przyszłości spółdzielczości mieszkaniowej w SM „Służew nad Dolinką”

Przewodniczący Związku Zbigniew Janowski spotkał się z prezesem Zarządu SM „Służew nad Dolinką”, wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Mieszkaniowego Grzegorzem Jakubcem. Tematem spotkania były: program pracy PTM na bieżący i przyszłe lata oraz problemy funkcjonowania polskiej spółdzielczości mieszkaniowej.

Rozmówcy potwierdzili, że głównym celem Polskiego Towarzystwa Mieszkaniowego jest dążenie do likwidacji wszelkich barier hamujących rozwój budownictwa mieszkaniowego, wspieranie inicjatyw podejmowanych na rzecz poprawy sytuacji mieszkaniowej obywateli oraz integrowanie społeczeństwa wokół tych celów. Jednym z najważniejszych zadań jest obrona spółdzielni mieszkaniowych przed legislacyjną destrukcją, działania na rzecz umacniania potencjału spółdzielni i zwiększania ich roli w krajowym budownictwie mieszkaniowym, przy jednoczesnym założeniu, że istnieją trzy segmenty rynku mieszkaniowego.

W roku bieżącym PTM skupi swoje działania na sprawach organizacyjnych oraz wizerunkowych. W planach, oprócz przeniesienia siedziby do centrum Mokotowa, jest poprawa działań medialnych Towarzystwa oraz organizacja spotkań, konferencji, a także urucho-



mienie punktu doradzo-konsultacyjnego.

W drugiej części spotkania prezes Grzegorz Jakubiec przedstawił spółdzielnię, która powstała w 1991 roku, przyjmując nazwę (na wniosek mieszkańców) Spółdzielnia Mieszkaniowa Służew nad Dolinką. Spółdzielnia liczy obecnie ponad 6,7 tysiąca członków i zarządza 42.



budynkami mieszkalnymi oraz 5. wspólnotami mieszkaniowymi. Większość budynków ma już ponad czterdzieści lat. 41 z nich powstało w latach 1974-1979, przy zastosowaniu technologii wielkowymiarowych prefabrykatów typu „rama H”. Budynki mieszkalne wybudowane w latach 70-tych poddane zostały gruntowanej modernizacji oraz szerokiemu zakresowi prac remontowych, dzięki czemu nabrały nowego blasku. Działalność inwestycyjna na terenie Osiedla została wznowiona w roku 2003 r. Od tego roku Spółdzielnia prowadzi dalszą działalność inwestycyjną. Spółdzielnia inwestuje także w infrastrukturę społeczną. Wybudowała m.in. przedszkole, które działa na zasadzie placówki publicznej, liczne obiekty sportowo-rekreacyjne, zdroj wody oligoceniowej. Spółdzielnia wspiera bogaty program dla seniorów i dzieci. Dba o tereny zielone, zapewniając dobry wypoczynek i rekreację swoim mieszkańcom. Nie zapomina także o ważnych dla miasta i kraju rocznicach, angażując młodszych i starszych mieszkańców w ich upamiętnienie. Spółdzielnia udzieliła w swoich zasobach schronienia dla kilkunastu uchodźców z Ukrainy.

Zbigniew Janowski pogratulował dotychczasowych osiągnięć i życzył kolejnych lat rozwoju Spółdzielni.

RED

Spotkanie autorskie z poetką i malarką Dorotą Kwoką

W sobotę, 26 marca, nasza koleżanka Dorota Kwoka miała swoje spotkanie autorskie w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Białowej.

Dorota Kwoka, mimo że pracuje zawodowo w Rzeszowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, gdzie od 38 lat jest członkiem ZZ „BUDOWLANI” (obecnie jako członek Okręgowej Komisji Rewizyjnej), znajduje czas, by spełniać swoje życiowe pasje. Wraz ze Stachem Ożogiem – aktorem, recytatorem, byłym wykładowcą w Instytucie Filologii Polskiej w Uniwersytecie Rzeszowskim nagrała ponad 60 płyt CD z poezją własną oraz zaprzyjaźnionych poetów. Wydała 8 książek: Otwieranie róży (2008), Jestem (2008), Na skrzydłach wiatru (2009), Jestem rzeką (2009 – współautorstwo z J. Kupiszewską i A. Jańcem), Za progiem (2010), Zamknięte w kufrze (2011), Wodospadem (2013), Zobaczyć Rzeszów i... (2009 – współautorstwo z B. Kotulą), Poza bielą (2019). Jest członkiem ZLP O/Kielce. W 2013 została uhonorowana przez rzeszowski O/ZLP „Złotym Piórem”. Otrzymała nagrodę Zarządu Województwa Podkarpackiego za całokształt działalności (2011), odznakę honorową Zasłużony dla Kultury Polskiej (2013) nadaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Srebrny Krzyż Zasługi od Prezydenta RP. Od 2010 r. jest członkiem Stowarzyszenia Nasz Dom Rzeszów, członkiem Towarzystwa Przyjaciół Rzeszowa oraz Towarzystwa Kultury Teatralnej.

Na spotkaniu gościnnie wystąpiła Ola Osinko z zespołem w składzie: Zuzanna Heller - perkusja i Jakub Heller - gitara basowa, Aleksandra Osinko – śpiew i gitara.

Muzyka na żywo przeplatała się z wierszami recytowanymi przez naszych gości, a byli nimi m.in.: burmistrz Białowej Jerzy Kocój, przewodniczący Rady Miejskiej Sławomir Kowal, radna Elżbieta Pęcka, prezes TMZB Małgorzata Kutrzeba, prezes GK w Białowej Jadwiga Sermach, Zofia Wielgos, radny Janusz Szpala, Barbara Rutkowska



Kędzior, Agata Domaradzka, Renata Brzęk i Beata Woźniak, jak i przez samą autorkę. Uczestnicy spotkania mieli możliwość usłyszeć w jakich okolicznościach i pod wpływem jakich emocji powstawały przedstawione wiersze oraz o motywach jakie przejawiają się w jej malarstwie. Spotkaniu towarzyszyła m.in. wystawa obrazów Doroty Kwoki. Było coś dla ducha, ale także i dla ciała - na stole szwedzkiem.

Należy podkreślić, że Dorota Kwoka od 16 lat aktywnie również uczestniczy w życiu społeczno-kulturalnym nie tylko w Rzeszowie, lecz w różnych rejonach Podkarpacia. Od wielu lat pracuje z Dorotą w Rzeszowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej jako kierownik ODK KARTON i niejednokrotnie wspólnie organizowali spotkania poetyckie i wystawy malarskie.

Życzymy Dorocie jeszcze wielu, wielu zdarzeń artystycznych.

przewodniczący ZZ „Budowlani” w RSM
Józef Tadla

cd. ze str. 6

o emeryturach pomostowych, tj. niepozostawania przez ubezpieczonego w stosunku pracy. Wymóg określony w pkt. 7 prowadził do sytuacji, w których osoby rozwiązywały stosunek pracy i ubiegały się o emeryturę pomostową, po czym okazywało się, że nie spełniają wszystkich kryteriów do uzyskania świadczenia. W związku z tym emerytura pomostowa nie mogła im zostać przyznana, a jednocześnie osoby te pozostawały bez zatrudnienia w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. Dotychczasowe działania podjęte przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w celu rozwiązania tego problemu, takie jak wydanie „Informacji dotyczącej realizacji przez ZUS emerytur pomostowych” z dnia 24 lutego 2020, okazały się nieskuteczne.

Mając powyższe na uwadze, OPZZ domagało się uchylenia przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej, o której mowa w art. 4 pkt 7 ustawy o emeryturach pomostowych. Taka zmiana pozwoli uniknąć sytuacji, w których osoby rozwiązujące stosunek pracy i ubiegające się o świadczenie dowiadują się, że nie spełniają wszystkich kryteriów do uzyskania świadczenia, w związku z czym świadczenie nie może im zostać przyznane, a jednocześnie pozostają bez zatrudnienia w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. W uchwalonej ustawie przyjęto postulowane przez związkowców rozwiązanie.

Uchwalona ustawa zawiera ponadto rozwiązania, które umożliwią Państwowej Inspekcji Pracy merytoryczną ocenę procesu kwalifikowania przez pracodawcę wykonywanych u niego prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze według kryteriów wskazanych w art. 3 ust. 1-3 ustawy o emeryturach pomostowych. Zmiany te pozwolą na efektywne rozwiązanie sporów dotyczących charakteru poszczególnych stanowisk, a także zapobiegą przypadkom formalnego zmieniania nazw stanowisk tylko w celu uniknięcia przez pracodawcę opłacania składki na Fundusz Emerytur Pomostowych.

Ustawa o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 5 i art. 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

Jak zauważa OPZZ, potrzebne są kolejne zmiany. OPZZ od wielu lat zwraca uwagę na potrzebę podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do likwidacji wygasającego charakteru emerytur pomostowych. W aktualnym stanie prawnym jednym z podstawowych warunków uzyskania emerytury pomostowej jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 r. Warunek ten powoduje, że system emerytur pomostowych ma charakter wygasający i osoby młode, które wkroczyły na rynek pracy oraz podjęły pracę w warunkach szkodliwych po 1 stycznia 1999 r., nie spełniają jednej z przesłanek uzyskania możliwości przejścia na emeryturę pomostową. Jest to w ocenie OPZZ niesprawiedliwe różnicowanie osób świadczących pracę w warunkach szkodliwych w zależności od momentu podjęcia pracy. Osoby młode odprowadzają składki na Fundusz Emerytur Pomostowych, a więc powinny mieć możliwość skorzystania ze świadczeń wypłacanych z Funduszu.

Rozmowy w MEN o wysokości nauczycielskich podwyżek w 2022 r.

Jak informuje Związek Nauczycielstwa Polskiego, 12 kwietnia 2022 r. w Ministerstwie Edukacji i Nauki odbyły się rozmowy ze związkami zawodowymi dotyczące uzgodnienia projektu rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie ws. wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy. Do rozmów uzgodnieniowych doszło w wyniku interwencji ZNP.



ZNP reprezentowali wiceprezes Zarządu Głównego ZNP Krzysztof Baszczyński, przewodnicząca Komisji Ochrony Pracy Urszula Woźniak i przewodniczący Komisji Pedagogicznej Adam Młynarski.

Wyżej wymieniony projekt rozporządzenia nie spełnia oczekiwań ZNP zarówno w zakresie terminu wejścia w życie od 1 maja 2022 r., jak i wysokości wzrostu stawek wynagrodzenia zasadniczego. Planowane zwiększenie stawek o 4,4% nie neutralizuje nawet negatywnych skutków inflacji.

Związek domaga się 20% wzrostu wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli z wyrównaniem od 1 stycznia 2022 r. W tej sprawie ZNP zgłosił stosowne poprawki na forum Sejmu i Senatu podczas procedowania nowelizacji ustawy Karta Nauczyciela dotyczącej podwyższenia średniego wynagrodzenia nauczycieli.

- Przedstawiciel ZNP w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na następujące kwestie:
- uzgodnienia powinny zostać rozpoczęte po zakończeniu procesu legislacyjnego nowelizacji Karty Nauczyciela w Parlamencie;
 - wzrostu wynagrodzenia nauczycieli bez podniesienia kwoty bazowej, co jest ewidentnym przykładem niszczenia systemu wynagradzania nauczycieli;
 - ekspresowy tryb procedowania w Sejmie ustawy nowelizującej Kartę Nauczyciela, wykluczający partnerów społecznych z możliwości odniesienia się do projektu ustawy.

Strony nie osiągnęły porozumienia. Spotkanie uzgodnieniowe zakończyło się konkluzją dotyczącą konieczności sporządzenia protokołu rozbieżności.

Związek Nauczycielstwa Polskiego przekazał kierownictwu resortu edukacji szczegółowe stanowisko do projektu rozporządzenia płacowego nauczycieli.

12 kwietnia 2022 r. podczas plenarnych obrad Senatu głosami 54 senatorów przyjęto poprawkę forsowaną przez ZNP dotyczącą 20% wzrostu wynagrodzenia nauczycieli, a także zabezpieczenia środków finansowych na ten cel – informuje Związek Nauczycielstwa Polskiego.

Zebral: Tomasz Nagórka



Z WYDARZEŃ W ŚWIATOWYM RUCHU P

Indie



Indyjskie związki zawodowe w dniach 28 i 29 marca przeprowadziły ogólnokrajowy strajk. Dziesięć centralnych związków zawodowych (CTU) wezwało do przeciwstawienia się rządowej antypracowniczej, antyrolniczej, antyludzkiej polityce.

Główne żądania zgłaszane przez związki zawodowe to: zmiana przepisów prawa pracy, zakończenie procesu prywatyzacji, obniżenie podatków od benzyny i oleju napędowego, powrót do poprzednich systemów emerytalnych i socjalnych w części sektorów, pomoc rodzinom pracowników, podwyżki płac na mocy ustawy Mahatma Gandhi Rural Employment Guarantee Act (MNREGA), równe płace dla pracowników kontraktowych oraz regulacja warunków ich zatrudnienia.

Szacuje się, że do dwudniowego strajku dołączyło około 200 milionów pracowników. Protest obejmował pracowników z sektora budowlanego, leśnego, bankowego, korporacji komunalnych, transportu, elektryczności, energetyki, hutnictwa, naftowego, ubezpieczeń, telekomunikacji, poczty i podatków. Związki rolników również udzieliły poparcia ogólnokrajowemu strajkowi.

Do protestu przystąpiły liczne związki stowarzyszone w BWI, takie jak: INCWF, SGEU, AIKTMS, TCTU (stan Tamil Nadu), BMS i SEWA (stan Gujarat), AHPWD, IPHCWU i HBCMU (stan Himachal Pradesh), BMS (stan Pendżab), KSCWCU (stan Karnataka), AHBWU (stan Radżastan), CLU i HKMP (stan Bihar), KKNTC (stan Kerala) oraz INBCWF, OFMFPWU, OKKS i NOBSM ze stanu Odisha.

Dr RC Khuntia, wiceprzewodniczący BWI Asia Pacific i przewodniczący Indian Affiliates Council (IAC) pochwalił wysiłki pracowników i związkowców, którzy uczestniczyli w protestach.

„Pracownicy i związki zawodowe nadal muszą zabierać głos i protestować przeciwko antyrobotniczym posunięciom i pseudoreformom forsowanym przez obecny rząd. Wzywamy rząd do słuchania i reagowania na obawy pracowników i kwestie przedstawione w naszej Wspólnej Karcie Żądań. Jest to konieczne, aby osiągnąć spójność społeczną i honorować godną pracę w różnych sektorach” - powiedział Khuntia, który jest również przewodniczącym Indyjskiej Federacji Pracowników Przemysłu Budowlanego i Drzewnego (INBCWWF).

MOP/BWI



Międzynarodowe Stowarzyszenie Pracowników Budownictwa (BWI), reprezentujące 12 milionów pracowników na całym świecie, powitało nowo wybranego dyrektora generalnego Międzynarodowej Organizacji Pracy (ILO) Gilberta F. Hougbo z Togo, którego kadencja rozpocznie się oficjalnie 1 października 2022 roku.

Wraz ze swoimi partnerami i sojusznikami BWI oczekuje bliskiej współpracy z panem Hougbo w kluczowych kwestiach i problemach pracowniczych, zwłaszcza w zakresie potrzeby powszechnej ratyfikacji Konwencji MOP nr 190, w celu wyeliminowania przemocy i nękania ze względu na płeć w miejscu pracy oraz globalnego wezwania MOP do uznania bezpieczeństwa i higieny pracy za podstawowe prawo wszystkich pracowników.

BWI oczekuje również produktywnej współpracy z dyrektorem Hougbo w zakresie globalnych i zbiorowych wysiłków na rzecz pełnego wyjścia z pandemii COVID-19 poprzez zapewnienie, że prawo pracowników do godnej pracy i wynagrodzenia oraz dążenia do równości płci i przejście na gospodarkę ekologiczną są w pełni respektowane i chronione.

BWI ma nadzieję, że MOP pod kierownictwem dyrektora generalnego Hougbo będzie opierać się na różnych inicjatywach i kampaniach globalnego ruchu związkowego w celu ochrony praw pracowniczych, życia, wolności i demokracji przed nowoczesnymi autorytaryzmami, takimi jak te w Birmie, Hongkongu, Białorusi, Kolumbii, Filipinach i Ukrainie. BWI chciałoby podziękować ustępującemu dyrektorowi generalnemu Guyowi Ryderowi za kierowanie MOP od 2012 roku. Pod jego okiem BWI oraz inne światowe związki i federacje były w stanie zapewnić ważne zwycięstwa i osiągnięcia w walce o lepszą prawa i dobrobyt pracowników.

Katar



30 marca Międzynarodowe Stowarzyszenie Pracowników Budownictwa (BWI) oraz Międzynarodowa Federacja Piłkarzy Zawodowych (FIFPRO) zorganizowały towarzyski puchar piłki nożnej, aby uczcić migrujących pracowników i docenić ich wysiłki na rzecz urzeczywistnienia globalnego marzenia o równych prawach pracowniczych.

W „Pucharze Pracowników Migrujących” udział wzięli pracownicy, którzy byli zatrudnieni przy budowie stadionów. Pracownicy weszli na murawę i zagraли w piłkę nożną z zawodowymi piłkarzami i młodymi liderami związków zawodowych, aby świętować pracę i sport jako dźwignie trwałej zmiany społecznej. Zawodnicy w ramach przyjacielskiej rywalizacji walczyli o trofeum Workers Cup.

Odkąd Mistrzostwa Świata zostały przyznane Katarowi w 2010 roku, miliony pracowników migrujących pracowały przy budowie ogromnej infrastruktury turnieju i organizacji Mistrzostw. Pracownicy budowlani byli w centrum uwagi globalnych kampanii na rzecz godnej pracy, ponieważ stanowią oni 45% migrującej siły roboczej w Katarze. Pochodzą oni głównie z Indii, Nepalu, Bangladeszu, Filipin, Pakistanu i kilku krajów Azji Południowo-Wschodniej i Afryki. Próbuąc uciec od biedy w swoich krajach, na długo po zakończeniu Mistrzostw nadal będą częścią siły roboczej Kataru.

Od 2016 roku, dzięki współpracy Naczelny Komitet Dostaw i Dziedzictwa (SC), dopuszczono wspólne inspekcje BHP na placach budów. BWI było świadkiem postępu i pozytywnego wpływu, jaki reformy przyniosły pracownikom, którzy budowali infrastrukturę Mistrzostw Świata w 2022 roku. Reformy wprowadzone przez państwo Katar mają na celu rozszerzenie praw i ochrony wszystkich pracowników kraju, stanowiących około 95% populacji Kataru.

Jednak nadal istnieją luki i wyzwania związane z pełnym wdrożeniem reform. BWI i inni interesariusze uważają, że potrzebny jest nowy, przełomowy krok w celu ochrony podstawowych praw pracowników. Taki jest cel propozycji utworzenia Centrum Pracowników Migrujących w Katarze.

„Nadszedł czas, aby postępy na stadionach Mistrzostw Świata zakorzeniły się w całym kraju. Od wielu lat BWI prowadzi kampanię na rzecz godnej pracy dla pracowników migrujących w Katarze. Będzie to kontynuował nawet po tym, jak centrum uwagi Mistrzostw Świata przeniesie się na inny kraj gospodarza. Dziedzictwo Pucharu Świata może być

tylko w ochronie, wolnościach i warunkach pracowników migrujących w Katarze. Centrum Pracowników Migrujących to konkretny krok, aby tak się stało” - powiedziała Ambet Yuson, sekretarz generalny BWI. Komentując wydarzenia, Dietmar Schäfers, wiceprezes BWI i przewodniczący grupy roboczej ds. sportu, wezwał FIFA do wzięcia odpowiedzialności za prawa pracownicze w związku z mistrzostwami świata. „Oczy całego świata zwrócone są Katar, co oznacza konieczność ponoszenia odpowiedzialności za wszystkie zobowiązania w zakresie praw człowieka, które się z tym wiążą. Wszystko to powinno zwiększyć świadomość społeczną i doprowadzić do bardziej aktywnego zaangażowania w sport jako siłę napędową walki o prawa człowieka i prawa pracownicze”.

Hiszpania



Hiszpania przyjęła nową reformę pracy, która wzmacnia prawa pracownicze. Dzięki osiągniętemu pomiędzy związkami zawodowymi, rządem i pracodawcami porozumieniu poprzednia reforma, która w dużym stopniu dewalutowała prawa pracownicze i obniżała płace została wycofana. Nowa reforma obejmuje wiele kwestii związanych z tematem zatrudniania, równowagi sił w rokowaniach zbiorowych oraz procedurami zwolnień.

W przypadku sektora budowlanego, ustanowione zostały dodatkowe gwarancje dot. umów na czas nieokreślony. Związek UGT FICA wskazuje, że przedmiotowa reforma jest pozytywna dla sektora budowlanego, ponieważ przewiduje poprawę warunków socjalnych i pracowniczych dla ponad 1 mln 300 tys. pracowników sektora.

Afryka Południowa



Krajowy Związek Górników (NUM) zorganizował 8. Krajową Konferencję w Durbanie w RPA, pod hasłem „Kobiety klasy robotniczej na rzecz transformacji społeczno-gospodarczej”. NUM zaprezentował swoje główne osiągnięcia w zakresie równości płci począwszy od 2018 roku. Przedstawił

również swoje cele strategiczne na kolejny okres konferencji, który obejmuje kampanię mającą na celu włączenie kobiet we wszystkie decyzje NUM w zakresie: tworzenia polityk, programów, informacji oraz planu, który jasno przedstawia rolę kobiet, mającego odzwierciedlić potrzeby i aspiracje społeczeństwa, w którym kobiety są równouprawnione.

Zaprezentowano również raport, który zawierał przegląd różnych branż (w tym górnictwa, budownictwa, energetyki itp.), w których NUM jest obecny. Związek poinformował, że w zdominowanym przez mężczyzn sektorze budowlanym zatrudnionych jest średnio tylko 16% kobiet, które mają prawo do 4 miesięcy urlopu macierzyńskiego (z możliwością przedłużenia o dodatkowe, niepłatne miesiące urlopu). Związek potwierdził również, że urlop ojcowski w branży został już ogłoszony.

Nowo wybrana dyrektor Lydia Nkopane ma kierować wdrażaniem programów dla kobiet NUM, zgodnie z rezolucjami konferencji. Tymczasem liderki związków zawodowych, w ramach umieszczenia silnej perspektywy obu płci w wysiłkach na rzecz odbudowy COVID-19, skupiają się na rozwoju i ponownym ujednoczeniu polityk i programów skoncentrowanych na BHP w miejscach pracy, rozwoju kariery kobiet, wyborach kobiet w struk-



PRACOWNICZYM

turach zakładowych oraz wykorzenienie nieuczciwych praktyk pracowniczych i przemocy ze względu na płeć w budownictwie, górnictwie, energetyce i innych powiązanych branżach.

Unia Europejska



OPZZ informuje:

„Europejska Agencja Pracy opublikowała 29 marca br. ramy działań w zakresie transportu drogowego przewidziane na rok 2022. Ramy opracowano na podstawie wyników przeprowadzonej w lutym br. akcji Truck&Bus. W jej trakcie skontrolowano 184 pojazdy, wykryto ponad 120 podejrzanych nieprawidłowości. Kontrole prowadziło prawie 200 inspektorów na drogach Belgii, Bułgarii, Chorwacji, w Niemczech, Litwie, Holandii i Portugalii.

Wydział Międzynarodowy OPZZ

Główne działania w 2022 r. będą dotyczyć przejrzystych informacji dla kierowców i przewoźników, wspierania wspólnych i skoordynowanych kontroli, budowania potencjału i zacieśniania współpracy między organami krajowymi. Ramy działania stanowią ważny krok w kierunku sprostania wyzwaniom związanym z wdrażaniem i egzekwowaniem przepisów UE w dziedzinie transportu drogowego.

Sektor międzynarodowego transportu drogowego stanowi coraz ważniejszy obszar działalności ELA. Ramy działania na rok 2022 mają zmobilizować zasoby ELA do zapewnienia sprawiedliwej i skutecznej mobilności pracowników w UE, do opracowania zintegrowanego zestawu instrumentów i procesów w trzech obszarach: informacji, współpracy, egzekwowania i analizy.

W ramach przewidziano, że ELA:

- zaproponuje ulepszenia portalu Twoja Europa w zakresie informacji pochodzących ze źródeł krajowych oraz dotyczących transportu drogowego. Będzie również koordynować kampanię informacyjną mającą na celu podniesienie świadomości na temat praw i obowiązków w transporcie drogowym w drugiej połowie 2022 r.
- będzie wspierać współpracę organów krajowych poprzez organizowanie sesji informacyjnych i praktycznych szkoleń dotyczących nowych modułów IMI oraz portalu Deklaracji Delegowania. Będzie również organizować działania mające na celu wymianę najlepszych praktyk w zakresie współpracy i rozwiązywania problemu pracy niezgłoszonej;
- będzie pomagała krajowym organom egzekwowania prawa w inicjowaniu transgranicznych wspólnych

kontroli lub uczestniczeniu w nich, będzie organizować wewnątrz europejskie dni pokazowe i konkretne tygodnie działań we współpracy z odpowiednimi partnerami.

Unia Europejska dąży do zapewnienia odpowiedniej ochrony socjalnej pracownikom transportu drogowego, zagwarantowania uczciwej konkurencji między przewoźnikami oraz poprawy bezpieczeństwa drogowego poprzez zapobieganie zmęczeniu na drogach. Jest to możliwe dzięki przepisom zawartym w tzw. Pakiecie mobilności I. Ramy działania ELA w sektorze transportu drogowego stanowią ważny wkład w realizację tego zadania i dotyczą wyzwań związanych z wdrażaniem i egzekwowaniem ram UE w zakresie międzynarodowego transportu drogowego.”

USA



Amerykański Amazon próbował zabronić pracownikom używania na swojej aplikacji do czatowania terminów takich jak związek zawodowy czy pensja.

Biuro Prasowe OPZZ

Według dokumentów, ujawnionych 4 kwietnia br., aplikacja proponowana do obsługi wiadomości pracowników firmy Amazon blokowałaby słowa i wyrażenia, takie jak: związek zawodowy, molestowanie, podwyżka.

Jak donosi portal The Intercept, kierownictwo Amazona wymyśliło firmową sieć mediów społecznościowych jako sposób na zwiększenie zadowolenia pracowników poprzez wiadomości i wirtualne nagrody zwane Shout-Outs.

Urzednicy Amazona chcieli, aby aplikacja posiadała filtr treści, by zapobiec ciemnej stronie mediów społecznościowych. Filtr miał usuwać obraźliwy język, w tym również słowa związane z pracą zorganizowaną, takie jak: zażalenie, niesprawiedliwość, płaca wystarczająca na utrzymanie i sprawiedliwość.

Po rewelacjach portalu The Intercept, firma Amazon wydała oświadczenie, w którym poinformowała, że proponowana aplikacja do przesyłania wiadomości nie została ani zatwierdzona, ani uruchomiona.

W zeszłym tygodniu pracownicy magazynu Amazona na Staten Island w Nowym Jorku zagłosowali za utworzeniem związku zawodowego, co jest pierwszym tego typu wydarzeniem wśród amerykańskich pracowników firmy. Głosowanie w sprawie związków zawodowych odbyło się po tym, jak Amazon ujawnił, że w zeszłym roku wydał około 4,2 mln dolarów (3,8 mln euro) na konsultantów ds. pracy, których zadaniem było przekonanie pracowników, aby nie przystępowali do związków zawodowych.

Zebrał Cezary Izdebski

Budownictwo niemieszkalne w 2021 roku

Główny Urząd Statystyczny przedstawił statystykę dotyczącą budownictwa niemieszkalnego w 2021 roku. Jak informuje, w ubiegłym roku przekazano do eksploatacji 22,5 tys. nowych budynków niemieszkalnych oraz rozbudowano 2,4 tys. (o 12,7% mniej niż w roku poprzednim).

Łączna powierzchnia użytkowa nowych i rozbudowanych budynków niemieszkalnych wyniosła 14,1 mln m², o 8,4% mniej niż w 2020 r. Pod względem powierzchni przekazanej do eksploatacji przeważały budynki przemysłowe i magazynowe (46,5%). Znaczące udziały miały także pozostałe budynki niemieszkalne (20,2%) oraz budynki handlowo-usługowe (13,4%). Wzrost oddanej do użytkowania powierzchni odnotowano dla budynków transportu

województwach: wielkopolskim (19,8% udziału w kraju) i mazowieckim (15,4%). Najmniejszą powierzchnię odnotowano w: świętokrzyskim (0,9%) oraz podlaskim (1,1%)

W 2021 r. wybudowano 6 438 nowych budynków gospodarstw rolnych – o 1,1% mniej niż rok wcześniej. Łączna powierzchnia użytkowa tego typu budynków wyniosła 2,7 mln m² (spadek o 9,7% r/r). Największym udziałem powierzchni w wartości ogólnopolskiej cechowały się województwa: mazowieckie (25,4%) i wielkopolskie (16,6%), najmniejszym – zachodniopomorskie (1,2%) i lubuskie (1,3%).

W 2021 r. wydano pozwolenia na budowę 35,0 tys. nowych budynków niemieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 20,4 mln m². W przypadku ponad połowy



i łączności (o 6,0%).

Największą powierzchnię użytkową budynków niemieszkalnych w omawianym okresie oddano do użytkowania w województwach: mazowieckim (2,5 mln m²), wielkopolskim (2,2 mln m²) i śląskim (1,3 mln m²), najmniejszą zaś w świętokrzyskim (282,7 tys. m²), lubuskim (357,9 tys. m²) i opolskim (361,3 tys. m²). W stosunku do roku poprzedniego, największy przyrost powierzchni odnotowano w województwach: lubuskim (o 37,8%), warmińsko-mazurskim (o 23,0%) i opolskim (o 16,1%).

Budynki niemieszkalne stanowią niejednorodną kategorię obiektów budowlanych, dlatego też GUS przedstawił krótką charakterystykę wybranych grup i klas budynków wg Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych.

W 2021 r. oddano do użytkowania 476 nowych budynków biurowych, co oznaczało spadek o 9,7% względem roku 2020. Łączna powierzchnia użytkowa charakterystycznych budynków wyniosła 972,8 tys. m² (spadek o 23,5%), a największa jej część przypadła na województwo mazowieckie (48,9% wartości krajowej). Z kolei najmniejszy jej udział odnotowano w województwie podlaskim (0,5%), świętokrzyskim (0,6%) i lubuskim (0,7%).

W omawianym okresie oddano do eksploatacji 2 713 nowych budynków handlowo-usługowych, (wzrost o 2,3% r/r). Łączna powierzchnia użytkowa budynków tego typu wyniosła 1,9 mln m², co oznaczało spadek o 4,9% w stosunku do poprzedniego roku. Województwami, na terenie których odnotowano największą nowo wybudowaną powierzchnię handlowo-usługową, były: mazowieckie (12,6% udziału w kraju), małopolskie (10,5%) i wielkopolskie (10,4%). Najmniejszą powierzchnię oddano do użytkowania w województwach: opolskim i lubuskim (po 2,7%) oraz podlaskim (2,8%).

W 2021 r. oddano do użytkowania 935 nowych budynków przemysłowych (spadek o 4,5% w porównaniu z rokiem 2020). Ich łączna powierzchnia użytkowa wyniosła 2,2 mln m² i była mniejsza o 22,6% niż rok wcześniej. Największy udział w powierzchni budynków przemysłowych posiadały województwa: wielkopolskie (17,6%) i śląskie (15,2%); najmniejszy – podlaskie i świętokrzyskie (po 2,1%).

W analizowanym okresie przekazano do użytkowania 2 254 nowe budynki magazynowe (o 0,3% mniej niż przed rokiem). Łączna powierzchnia użytkowa tego rodzaju budynków wzrosła względem poprzedniego roku o 3,8% i wyniosła 4,4 mln m², osiągając największą wartość w

nowych budynków niemieszkalnych (54,0%) pozwolenie wydano na podstawie miejskiego planu zagospodarowania przestrzennego. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrosty liczby oraz powierzchni planowanych budynków (odpowiednio o 16,5% i 27,8%). Zwiększenie powierzchni użytkowej nowych budynków niemieszkalnych, na budowę których wydano pozwolenia, odnotowano w przypadku budynków przemysłowych i magazynowych (o 62,6%), budynków handlowo-usługowych (o 38,7%), budynków transportu i łączności (o 10,0%) oraz hoteli i budynków zakwaterowania turystycznego (o 3,2%). Spadki dotyczyły budynków biurowych (o 46,8%), pozostałych budynków niemieszkalnych (o 4,0%) oraz ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, budynków o charakterze edukacyjnym, budynków szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynków kultury fizycznej (o 0,7%). W strukturze powierzchni użytkowej nowych budynków, na budowę których wydano pozwolenia, dominowały budynki przemysłowe i magazynowe (55,0%), pozostałe budynki niemieszkalne (17,2%) oraz budynki handlowo-usługowe (13,3%).

Według wydanych pozwoleń największą powierzchnię nowych budynków niemieszkalnych planuje się wybudować w województwach: mazowieckim (2,7 mln m²), wielkopolskim (2,6 mln m²), śląskim (2,2 mln m²), łódzkim (2,0 mln m²) oraz dolnośląskim (1,8 mln m²). Łączna powierzchnia użytkowa dla wymienionych województw stanowiła 55,8% ogółu planowanej do wybudowania powierzchni. Najmniejszą powierzchnię użytkową nowych budynków niemieszkalnych zanotowano w: opolskim (365,7 tys. m²), świętokrzyskim (419,2 tys. m²) oraz warmińsko-mazurskim (593,3 tys. m²). Największe wzrosty planowanej do wybudowania powierzchni w stosunku do roku poprzedniego zanotowano w województwach: łódzkim (o 57,4%), podkarpackim (o 45,3%) oraz dolnośląskim (o 45,1%).

W rozpatrywanym okresie wydano 54,5 tys. pozwoleń na budowę lub dokonano zgłoszeń z projektem budowlanym budowy nowych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, z czego 51,8% stanowiły pozwolenia i zgłoszenia z projektem budowlanym wydane na podstawie MPZP. W stosunku do 2020 r. odnotowano wzrost o 5,4% liczby pozwoleń i zgłoszeń.

Źródło danych GUS

BUDOWA - STOP WYPADKOM

Przewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani” Zbigniew Janowski spotkał się z ministrem Katarzyną Łażewską-Hrycko, główną inspektorką pracy. W spotkaniu uczestniczyli Jarosław Leśniewski, zastępca GIP i Artur Sobota - dyrektor Departamentu Promocji i Prewencji. Tematem spotkania było omówienie propozycji włączenia się Związku Zawodowego „Budowlani” w działania wspierające 3-letnią ogólnopolską kampanię prewencyjno-kontrolną „Budowa STOP wypadkom”.

„... Kampania ma otwartą formułę, do współpracy zapraszamy partnerów, którym zależy na poprawie bezpieczeństwa pracy na placach budów. Jestem przekonana, że Związek Zawodowy „Budowlani”, realizując szereg projektów związanych z bezpieczeństwem pracowników, mógłby wspólnie z nami przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa i ograniczenia wypadków przy pracy w branży



wypadkowych.

W związku z powyższym, w latach 2022-2024 zaplanowano realizację 3-letniej strategii kontroli i prewencji Państwowej Inspekcji Pracy w budownictwie, której celem jest radykalne zmniejszenie występujących zagrożeń wypadkowych przy wykonywaniu prac budowlanych. Stałe oraz systematyczne kontrole i rekontrole podmiotów wykonujących prace budowlane, w

budowach o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa będzie prowadzony zintensyfikowany nadzór nad warunkami pracy.

Do kogo się zwracamy?

Biorąc pod uwagę statystyki wypadkowe oraz nieprawidłowości ujawniane podczas kontroli chcemy dotrzeć do wszystkich, którzy mają wpływ na bezpieczeństwo pracy na placach budowy, przede wszystkim do pracodawców, pracowników oraz przedstawicieli służby bhp.

Jakie stawiamy sobie cele?

- zwiększenie świadomości zagrożeń zawodowych w budownictwie, a zwłaszcza zagrożeń związanych z pracą na wysokości, w wykopach, przy obsłudze maszyn budowlanych, a także budowanie zaangażowania grup docelowych w działania na rzecz poprawy standardów bhp;
- popularyzacja i podnoszenie wiedzy w zakresie stosowania środków ochrony zbiorowej, ze szczególnym zwróceniem uwagi na środki ochrony zbiorowej używane przy pracach szczególnie niebezpiecznych (prace na wysokości, prace w wykopach);
- upowszechnienie informacji na temat prawidłowego stosowania środków ochrony indywidualnej tam, gdzie zabezpieczenia zbiorowe nie mogą być zastosowane;
- promowanie dobrych praktyk dotyczących kompleksowego zarządzania bezpieczeństwem na budowie.

Co oferujemy zainteresowanym?

W czasie kampanii planowane są szkolenia prowadzone na budowach, doradztwo dla pracodawców, promocja dobrych praktyk dotyczących bezpieczeństwa pracy w budownictwie, a także dystrybucja materiałów do samokształcenia, adresowanych do branży budowlanej. Chcemy również zachęcić wszystkich pracodawców i pracowników do skorzystania z oferty bezpłatnych wydawnictw przygotowanych przez PIP specjalnie dla branży budowlanej. Prace na wysokości, prace

z wykopach, bezpieczeństwo na stanowiskach pracy, transport mechaniczny i ręczny na placu budowy, obowiązki kierownika budowy, to tylko niektóre zagadnienia poruszane w broszurach, ulotkach, kartach bhp. Zapraszamy do zapoznania się z wydawnictwami PIP.

PIP planuje również wzmocnienie działań informacyjnych i edukacyjnych poprzez działania prowadzone w mediach. Inspekcji zależy na tym, żeby przesłanie kampanii dotarło nie tylko do osób na co dzień pracujących na polskich placach budowy. Należy również zwrócić uwagę inwestorów na konieczność uwzględnienia wydatków na bezpieczeństwo pracy już na etapie planowania inwestycji, a także rolę sprawowania nadzoru inwestorskiego nad wykonawcami w zakresie bhp.

Inspekcja i jej partnerzy mają również nadzieję, że kampania dostarczy osobom niezwiązanym z budownictwem informacji, że na budowach występuje dużo zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników, że w branży odnotowuje się wysokie wskaźniki wypadkowe, w szczególności dotyczące wypadków śmiertelnych i ciężkich. Dzięki temu możliwe będzie zwiększenie braku akceptacji dla zachowań niezgodnych z zasadami bezpieczeństwa pracy w budownictwie oraz świadomości stosowania środków



wszystkich równie oczywista jak troska o naszych najmłodszych.

Odpowiadając na propozycję Pani Minister, Zbigniew Janowski zaznaczył, że współpraca w ramach kampanii wpisuje się w ofertę Budowlanych o szerokim współdziałaniu

realizacji kampanii prewencyjno-kontrolnej Państwowej Inspekcji Pracy pt.: „Budowa. STOP wypadkom!”.

Niezmiernie cieszy nas fakt, że Państwowa Inspekcja Pracy podjęła się szeroko zakrojonych działań prewencyjno-kontrolnych właśnie w branży budowlanej, w której notuje się największą liczbę wypadków przy pracy.

Związek Zawodowy „Budowlani” wspiera wszelkie inicjatywy, których celem jest poprawa bezpieczeństwa pracy na polskich budowach, w szczególności poprzez zmniejszenie liczby wypadków przy pracy, popularyzowanie bezpiecznych zachowań i dobrych praktyk jak również podnoszenie świadomości na temat prawidłowego stosowania środków ochrony indywidualnej.

Związek Zawodowy „Budowlani”, przyjmując propozycję współpracy przy kampanii Państwowej Inspekcji Pracy „Budowa. STOP wypadkom!”, mając na uwadze konieczność promowania idei kampanii wśród pracowników, pragnie zaproponować własne kanały przekazywania informacji, w szczególności: stronę internetową Związku, Magazyn Społeczno-Zawodowy „Budowlani”, profil Związku na Facebooku, biuletyn związkowy oraz tzw. mailing informacyjny do członków naszego Związku.

Promocja kampanii będzie odbywać się również podczas posiedzeń organów Związku Zawodowego „Budowlani”, licznych konferencji, seminariów i spotkań organizowanych zarówno przez centralę związku jak i struktury regionalne.

pip/red/zj

PORUSZANIE SIĘ PO BUDOWIE

Krawędzie stropów zabezpieczone balustradami ochronnymi.

Schody jako przejścia o pochyleniu większym niż 15 procent.

Znaki bezpieczeństwa obowiązujące wszystkich pracujących na budowie.

Sprawdź warunki pracy

Jeżeli na jakies pytanie odpowiesz „nie”, zastanów się i podejmij niezbędne działania, aby Twoje miejsce pracy było bezpieczne.

- Czy jesteś ubrany w odzież roboczą i pełne buty z podszewką antypoślizgową, wkładką antyprzebiową i podnoskiem?
- Czy otrzymałeś odpowiednio do obowiązków środki ochronne (hełm, rękawice robocze, okulary ochronne)?
- Czy zostałeś zapoznany z zagrożeniami występującymi na budowie i sposobami ich eliminacji?
- Czy Twoje stanowisko pracy na wysokości jest wyposażone w balustrady ochronne lub inne zabezpieczenia przed upadkiem z wysokości?
- Czy przejścia i dojścia do stanowisk pracy na wysokości są zabezpieczone balustradami ochronnymi?
- Czy przejścia i dojścia do stanowisk pracy są utworzone w sposób zabezpieczający pracownika przed zagrożeniami?

budowlanej” ... napisała minister Katarzyna Łażewska-Hrycko w liście kierowanym do naszego Związku.

W trakcie spotkania omówiono główne założenia kampanii „Budowa. STOP wypadkom!”.

Dlaczego budownictwo?

Budownictwo od lat jest branżą, w której dochodzi do największej liczby wypadków przy pracy. Jednocześnie częściej niż w pozostałych działach gospodarki są to wypadki o najważniejszych skutkach. Kontrole prac budowlanych potwierdzają wysoki poziom nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa ich wykonywania i wymuszają zaplanowanie oraz przeprowadzenie zintensyfikowanej kampanii na rzecz ograniczenia zagrożeń

zestawieniu z podejmowanymi przez inspektorów pracy środkami prawnymi oraz działaniami o charakterze profilaktycznym, będą miały za zadanie spowodować trwałą poprawę poziomu bezpieczeństwa pracy na polskich budowach.

Co będzie podlegać kontroli?

Kontrole obejmą przede wszystkim zagadnienia bhp, a szczególna uwaga będzie zwrócona na likwidację bezpośrednich zagrożeń dla życia lub zdrowia pracujących oraz na inne nieprawidłowości skutkujące od lat największą liczbą wypadków przy pracy. Dodatkowo zostaną przeprowadzone kontrole kompleksowe, obejmujące również prawną ochronę pracy i legalność zatrudnienia, a na

PRACE NA RUSZTOWANIU

Hamulec rusztowania przejezdnego.

Stabilność rusztowania zapewniają kotwy i zastrzały.

Podstę z zamykanym włazem.

Balustrady ochronne od szczytu rusztowania.

Sprawdź warunki pracy

Jeżeli na jakies pytanie odpowiesz „nie”, zastanów się i podejmij niezbędne działania, aby Twoje miejsce pracy było bezpieczne.

- Czy Twoje rusztowanie ma poręczę na wysokości 1,1 m (przy systemowych dopuszcza się wysokość 1 m)?
- Czy Twój pomost wypełnia całą powierzchnię wewnętrzną rusztowania?
- Czy w pomostach znajdują się włazy umożliwiające wchodzenie na rusztowanie od wewnętrznej strony?
- Czy pracodawca zapewnił drabinkę do wchodzenia na rusztowanie?
- Czy rusztowanie jest zabezpieczone przed przewróceniem kotwami lub zastrzałami?
- Czy rusztowanie przejeżdża na sprawne hamulce?

ograniczających ryzyko wypadku nawet przy drobnych pracach budowlanych, wykonywanych lub zleczanych do wykonania.

Bezpieczne przewożenie dzieci w fotelikach samochodowych jest dla nas oczywiste. Wspólnie sprawimy, aby praca zgodna z przepisami i zasadami bhp na polskich budowach była dla

Związku i PIP w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, która została przedstawiona Głównemu Inspektorowi Pracy podczas poprzedniego spotkania.

Związek Zawodowy „Budowlani” z ogromnym zainteresowaniem przyjmuje propozycję Pani Minister dotyczącą współpracy i deklaruje udział w

Przedawnienie roszczeń w prawie polskim cz. 1

Z punktu widzenia zarówno obrotu gospodarczego jak i codziennego funkcjonowania każdego człowieka istotną kwestią jest orientowanie się w jakich ramach czasowych możliwe jest dochodzenie i realizowanie przysługujących roszczeń. W niniejszym artykule omówione zostaną zasady i terminy normujące temat przedawnienia roszczeń, a więc granicznego terminu, wyznaczającego moment, do którego możliwe jest skuteczne dochodzenie roszczeń. Wraz z upływem wskazanego w ustawie terminu możliwość dochodzenia roszczeń przed sądem zostaje ograniczona.

Ogólne regulacje w tym zakresie znajdują się w Kodeksie cywilnym – Tytuł VI Przedawnienie roszczeń (art. 117-125 KC). Generalną zasadą ustaloną przez ustawodawcę jest możliwość przedawnienia roszczeń wyłącznie o charakterze majątkowym.

Art. 117 Kodeksu cywilnego

§ 1. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu.

§ 2. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne.

§ 21. Po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi.

Z przepisu wprost więc wynika, iż po upływie terminu przedawnienia dłużnik może uchylić się od obowiązku zaspokojenia roszczenia, jednak by było to możliwe, należy poinformować wierzyciela o upływie terminu przedawnienia roszczenia i odmowie jego spełnienia, co realizowane jest poprzez **podniesienie zarzutu przedawnienia**. Zarzut ten może zostać zastosowany zarówno na etapie postępowania przedsądowego, jak i na etapie postępowania sądowego.

Jest to o tyle istotne, iż sąd lub inny organ powołany do rozstrzygnięcia sprawy nie uwzględni upływu terminu przedawnienia roszczenia z urzędu. Skuteczne podniesienie zarzutu przedawnienia implikuje konieczność oddalenia skierowanego do sądu powództwa.

Warto przy tym zaznaczyć, iż dłużnik może zrzec się korzystania z zarzutu przedawnienia roszczenia, aczkolwiek samo zrzeczenie się korzystania z tego zarzutu może nastąpić dopiero po upływie terminu przedawnienia.

Kodeks cywilny ustanawia ogólne terminy przedawnienia wynoszące odpowiednio:

Roszczenia majątkowe	Roszczenia o świadczenia okresowe oraz roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej*
6 lat	3 lata

Świadczenia okresowe to świadczenia, które dłużnik obowiązany jest spełniać systematycznie w w góry określonych odstępach czasu (np. czynsz za najem lokalu).

Roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej dotyczą podmiotu profesjonalnie zajmującego się działalnością gospodarczą i pozostające z nią w związku.

Warto zwrócić uwagę na brzmienie art. 117 § 1 KC, który wskazuje, iż opisane terminy **stosuje się jednak tylko wtedy, gdy przepis szczególny nie przewiduje innego terminu przedawnienia roszczenia**. Powyższe terminy, zgodnie z art. 119 Kodeksu cywilnego, nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną (np. umowę).

Co jednak ważne, w niektórych sytuacjach podniesienie zarzutu przedawnienia może być uznane za niezgodne z prawem, zwłaszcza jeżeli byłoby to sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Art. 1171 Kodeksu cywilnego

§ 1. W wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności.

§ 2. Korzystając z uprawnienia, o którym mowa w § 1, sąd powinien rozważyć w szczególności:

- 1) długość terminu przedawnienia;
- 2) długość okresu od upływu terminu przedawnienia do chwili dochodzenia roszczenia;
- 3) charakter okoliczności, które spowodowały niedochodzenie rosz-

czenia przez uprawnionego, w tym wpływ zachowania zobowiązanego na opóźnienie uprawnionego w dochodzeniu roszczenia.

Przedawnienie roszczenia nie powoduje jednak jego wygaśnięcia, a jedynie opisany brak możliwości skutecznego jego dochodzenia przed sądem. Samo roszczenie istnieje nadal i może zostać dobrowolnie zaspokojone przez dłużnika. W razie dobrowolnego spełnienia przez dłużnika przedawnionego roszczenia (na przykład na skutek braku świadomości upływu terminu przedawnienia) nie może on żądać zwrotu spełnionego świadczenia.

Dla właściwego ustalenia terminu przedawnienia roszczeń, niezbędne



jest prawidłowe ustalenie momentu rozpoczynającego bieg tych terminów.

Art. 120 Kodeksu cywilnego

§ 1. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

§ 2. Bieg przedawnienia roszczeń o zaniechanie rozpoczyna się od dnia, w którym ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, nie zastosował się do treści roszczenia.

Wzmiankowana w treści art. 120 KC wymagalność roszczenia następuje kiedy wierzyciel może skutecznie domagać się od dłużnika zadośćuczynienia jego roszczeniu.

W trakcie biegu terminów przedawnienia mogą wystąpić jednak okoliczności, które utrudniają lub wręcz uniemożliwiają dochodzenie roszczeń przez wierzyciela. Odpowiedź na tego rodzaju sytuacje stanowi instytucja zawieszenia biegu terminu przedawnienia.

Art. 121 Kodeksu cywilnego

Bieg przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu:

- 1) co do roszczeń, które przysługują dzieciom przeciwko rodzicom - przez czas trwania władzy rodzicielskiej;
- 2) co do roszczeń, które przysługują osobom niemającym pełnej zdolności do czynności prawnych przeciwko osobom sprawującym opiekę lub kuratelę - przez czas sprawowania przez te osoby opieki lub kurateli;

3) co do roszczeń, które przysługują jednemu z małżonków przeciwko drugiemu - przez czas trwania małżeństwa;

4) co do wszelkich roszczeń, gdy z powodu siły wyższej uprawniony nie może ich dochodzić przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw danego rodzaju - przez czas trwania przeszkody;

5) co do roszczeń objętych umową o mediację - przez czas trwania mediacji (przepis wchodzi życie od 30 czerwca 2022 r.);

6) co do roszczeń objętych wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej - przez czas trwania postępowania pojednawczego (przepis wchodzi życie od 30 czerwca 2022 r.).

Co za tym idzie, jeśli jedna ze ww. okoliczności wystąpi w momencie, w którym powinien rozpocząć się bieg przedawnienia - następuje przesunięcie początku biegu terminu przedawnienia do chwili ich ustania. Z kolei w razie gdy te szczególne okoliczności pojawiają się już po rozpoczęciu biegu przedawnienia, wówczas, nie uwzględnia się czasu ich trwania, a po ich ustaniu przedawnienie nie biegnie od nowa, lecz jest kontynuowane.

Art. 122 Kodeksu cywilnego przewiduje uzupełniające regulacje dot. osób niemających pełnej zdolności do czynności prawnych. Przepis wskazuje, iż przedawnienie roszczenia przysługującego osobie niemającej pełnych zdolności do czynności prawnych nie może skończyć się wcześniej niż z upływem 2 lat od ustanowienia dla niej przedstawiciela ustawowego albo od ustania przyczyny jego ustanowienia.

Jeżeli termin przedawnienia roszczenia przysługującego osobie niemającej pełnej zdolności do czynności prawnych jest krótszy niż 2 lata, jego bieg liczy się od dnia ustanowienia przedstawiciela ustawowego albo od dnia, w którym ustała przyczyna jego ustanowienia.

Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do biegu przedawnienia przysługującego osobie, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia.

Poza okolicznościami skutkującymi zawieszeniem biegu terminu przedawnienia, Kodeks cywilny przewiduje również szereg sytuacji skutkujących trwałym zerwaniem biegu omawianego terminu.

Art. 123 Kodeksu cywilnego

§ 1. Bieg przedawnienia przerywa się:

1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia;

2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje.

3) przez wszczęcie mediacji.

Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. A w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, **przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.**

Opracował Cezary Izdebski

Budowlani ZWIĄZEK ZAWODOWY

**XVIII OGÓLNOPOLSKIE ZAWODY
W WĘDKARSTWIE SPŁAWIKOWYM**
o Puchar Przewodniczącego Związku Zawodowego "Budowlani"

TYCHY - KOBIÓR 2022
10-12 czerwca br.

Organizator:

- Organizacja Zakładowa ZZ "Budowlani" w Tyskiej Spółdzielni Mieszkaniowej "OSKARD"
- Zarząd Okręgu Śląskiego ZZ "Budowlani"

Koordinatory:

organizacja:
Stefan Dąbrowski - 601 518 387

wędkarstwo:
Robert Rozenbajgier - 608 297 486

e-mail: stefan.dabrowski@oskard.tychy.pl
fax: 32 227 37 24

www.zzbudowlani.pl

CENTRUM PROMOCJI ZDROWIA
SANVIT Sp. z o.o.

BON
TURYSTYCZNY

Weekend Majowy

Długi weekend majowy to znakomita okazja do tego, by wypocząć i zadbać o swoje zdrowie, wyjeżdżając do jednej z najpiękniejszych uzdrowiskowych miejscowości jaką jest Iwonicz-Zdrój.

Cena pobytu w terminie:
30.04-03.05.2022

Jednoosobowy	620 zł
Pokój dwuosobowy	470 zł/os
Pokój De Lux	700 zł/os
Dostawka do pokoju	320 zł

Dzieci w wieku od 3 do 10 lat – rabat 30%.

Oferta obejmuje

- 3 noclegi w komfortowych pokojach zgodnie z wybranym standardem pokoju.
- 3 śniadania
- 4 obiady
- 2 kolacje + jedna kolacja grillowa
- 1 x pobyt w Aqua Spa (basen, sauna sucha i mokra, jacuzzi)
- masaż relaksacyjny (częściowy)
- spacer z przewodnikiem
- wieczorek taneczny z muzyką na żywo

Dodatkowo

- możliwość bezpłatnego wypożyczenia kijków do spacerów Nordic Walking,
- tenis stołowy,
- plenerowy plac zabaw,
- internet bezprzewodowy (WiFi),
- liczne szlaki turystyczne (mapki do nabycia w recepcji bezpłatnie),

Sanatorium Uzdrowskie SANVIT Oddział Iwonicz-Zdrój,
ul. Ks. Jana Rąba 1, 38-440 Iwonicz-Zdrój

@sanatorium_sanvit. <https://www.facebook.com/Iwonicz> <http://iwonicz-zdroj.sanvit.pl/>

tel. +48 13 43 504 11
e-mail: rezerwacja.iwonicz@sanvit.eu

HUMOR

Kupiłem córce kamerkę internetową.
Plus jest taki, że połowę pokoju ma teraz posprzątaną...
☺☺☺

- Mamo... wszyscy mężczyźni są jednakowi! - mówi córka.

Na co matka:
- Racja, ale nie musisz tego codziennie sprawdzać!
☺☺☺

Spotykają się koledzy:
- Marian, co tam w pracy?
- A nic... W zeszłym tygodniu nasz szef utknął w windzie.

- I co zrobiliście?
- Nic. Ciągłe się zastanawiamy.
☺☺☺

Podczas spowiedzi ksiądz pyta:

- Jak mogłeś odejść i zostawić swoją żonę samą?
- Nie samą... z dziećmi!
☺☺☺

W parku na ławeczce rozmawia ze sobą dwóch starszych panów:

- Jakie hobby miał pan w młodości? - pyta jeden z nich.

- Kobiety oraz polowanie.
- A na co pan polował?
- Na kobiety!
☺☺☺

Rozmowa pracowników:

- Dyrektor jest wściekły!
Podobno zwolni pół zakładu!

- Ale na pewno nie nas! Z żoną się pokłócił, więc będzie zwalniał jej krewnych...
☺☺☺

Dzwoni zięć do teściowej:

- Mamo, dostałem pracę!
- Gratuluję! Jaką?
- Zostałem komornikiem.

- Co?!
- Mama już wie dlaczego dzwonię?
☺☺☺

Egzaminy wstępne na kierunek nauk społeczno-politycznych.

Profesor rozmawia z kandydatką:

- Co pani wiadomo na temat programu Polski Ład? Dziewczyna milczy.

- No to co pani wie o ataku Rosji na Ukrainę? Dziewczyna milczy.

- A wie pani co to jest covid-19? Dziewczyna milczy.

Profesor myśli, że jest niemową:
- A skąd pani pochodzi?
- Z Bieszczad panie profesorze.

Profesor podszedł do okna, wygląda na ulicę, chwilę się zastanawia i mówi do siebie:

- Tak, trzeba tym wszystkim rąbnąć i wyjechać w Bieszczady...
☺☺☺

- Coś ty najlepszego zrobił!

- wita żona męża, wracającego z pracy.

- Gospośia złożyła wy-mówienie, bo podobno ordynarnie nawymyślałeś jej przez telefon...

- A to nie ty odebrałaś?!
☺☺☺

Czym się różni mieszkaniec starożytnej Sparty od Polaka w Polskim Ładzie?

- Ten pierwszy myślał: Z tarczą, albo na tarczy!, a drugi kombinuje: Starczy, albo nie starczy?
☺☺☺

Do baru wchodzi niemiecka mysz i od progu woła:

- Barman, kufel piwa! Barman cichutko odpowiada:

- Ty mysz ciicho, tam śpi kot, zaraz się obudzi.

- Ok, to małe piwko i uciekam.

Po chwili przychodzi mysz francuska i woła od progu:

- Barman, butelkę wina!
- Cicho mysz, tam śpi kot. Cicho.

- Ojej, to proszę lampkę czerwonego wina i już mnie nie ma.

W tym momencie wchodzi mysz polska do baru i wręcza się drze:

- Barman, dawaj setę czystej!!

- Mysz, ciicho, tam śpi kot...

- To w takim razie dawaj całą flaszkę i budź kota!
☺☺☺

Widząc pijaka siedzącego nad butelką wódki, ktoś zapytał:

- Czy to jest pańska jedyna pociecha życiowa?

- Nie! W siatce mam jeszcze cztery butelki.
☺☺☺

Chłopiec wchodzi do fryzjera, a ten szepcze do klienta:

- To jest najgłupsze dziecko na świecie. Proszę popa-

trzeć, pokażę panu.

Fryzjer bierze w jedną rękę dolara, a w drugą dwie dwudziestopięciocentówki.

Woła chłopca i pyta:
- Co wybierasz?

Chłopiec bierze dwudziestopięciocentówki i wychodzi.

- I co, nie mówiłem? - triumfuje fryzjer - Ten dzieciak nigdy się nie nauczył!

Jakiś czas później klient wychodzi i widzi chłopca wracającego z lodziarni.

- Hej, mały! Mogę zadać ci pytanie? Czemu wziąłeś dwudziestopięciocentówki zamiast dolara?

Chłopiec polizał loda i odpowiedział:

- Ponieważ w dniu, kiedy wezmę dolara, gra się skończy!

Budowlani

Ogólnopolski Magazyn Społeczno-Zawodowy

Adres redakcji: 00-641 Warszawa, ul. Mokotowska 4/6
tel.: 22 825 60 61-62, faks: 22 825 11 23
e-mail: info@zzbudowlani.pl

Redaktor naczelny:
Jakub Kus

Redaktor wydania: Aleksandra Suchocka

Zespół: Tomasz Nagórka, Barbara Pałka, Małgorzata Sokolowska, Cezary Izdebski

Skład i łamanie: Robert Żwirski

Wydawca i dystrybucja: Związek Zawodowy „Budowlani” 00-641 Warszawa, ul. Mokotowska 4/6

Druk: Grupa ZPR Media S.A.
Drukarnia Prasowa
ul. Jubilerska 10,
00-939 Warszawa

SUDOKU DLA ROZRYWKI

Należy wypełnić diagram w taki sposób, aby w każdym poziomym wierszu, w każdej pionowej kolumnie i w każdym dziewięciopółowym kwadracie 3x3 znalazły się cyfry od 1 do 9. Cyfry w kwadracie oraz kolumnie i wierszu nie mogą się powtarzać.

			7			6		
			5	9	8			
3			6	1				7
2			1					
4	9			5	7	3		
6		3				5	8	
		6						9
			3	4		8	6	
			9	8	4			